

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Lapáncsa Község
Önkormányzata

2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	58
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	66
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	74
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	82
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	83
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
1. A HEP IT részletei.....	84
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	84
Jövőképünk	86
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	88
3. Megvalósítás	93
3.1 A megvalósítás előkészítése	93
3.2 A megvalósítás folyamata	93
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	96
3.4 Nyilvánosság	96
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	97
3.6 Érvényesülés, módosítás	98
4. Elfogadás módja és dátuma	99

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Lapáncsa Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A község Baranya megye déli-délkeleti részén, 2,5–6 km-re a magyar-horvát államhatártól fekszik. A Villányi-hegységtől délkeletre, Mohácstól délnyugatra, Villány várostól délre elterülő település morfológiai értelemben a Nyárad-harkányi löszvidékhez tartozik.

A község neve az írott forrásokban először 1349-ben bukkant fel Lappanch változatban. Valószínű a magyar laponya, lapály, mocsaras terület jelentésű főnévvel tartozik össze, s alapszava a lapos szavakéval azonos. A középkorban Lappanch és Gátvége néven szerepelt. Itt végződött a Dunától húzódo gát. Lapáncsa és Magyarbóly között a török időkben nagy csata volt.

Előbb a Dárdai, majd a Veterán család birtoka, végül az Esterházyaké lett.

A török hódoltság alatt teljesen elnéptelenedett. 1760 körül népesítették be német lakossággal. 1850 körül római katolikus magyarok érkeztek ide.

Lapáncsa körzete vízrajzi szempontból sűrű, mellette folyik el és szakad kisebb vízfolyásokra a Karasica folyó. A község népessége nem haladja meg a 200 főt, Baranya megye aprófalvas településszerkezetének egyik tipikus képviselője. A településnek egy utcája van, amelyre a régi német építkezési forma a jellemző. A házak száma: 75. A lakosság nagy része római katolikus vallású.

Főbb nevezetességei: templomát 1781-ben szentelték fel a Szeplőtelen Fogantatás tiszteletére.

Lapáncsán két emlékkövet találunk: 1993-ban avatták a kitelepített németek hazalátogatásakor az egyik emlékkövet, majd 1996-ban adták át egy másikat a németek kitelepítésének 50. évfordulójára. Aprófalú jellegéből adódóan erősen funkcióhiányos Lapáncsa. A községnek vasútállomása nincs. Az ivóvizet vezetéken keresztül kapják, a rendszert 1993-ban adták át a lakosságnak. A vezetékes ivóvízzel ellátott lakások aránya 98%-os. A villamos energia ellátás 100 %-os. A községben egy élelmiszer boltot, egy nemzeti dohányboltot, és egy pb- gázcsere telepet működtetnek. Az egyéb vásárlási igényeiket más településeken történő vásárlással elégíthetik ki a lakosok.

Nyilvános telefonállomással rendelkezik a település, de a lakások többségében van vezetékes telefon is. A kábeltelevíziós rendszer szintén a lakások többségébe bekötésre került.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A közigazgatási szolgáltatások a helyi közalkalmazotton keresztül minimális szinten jutnak el a lakossághoz, így ügyeiket a Nagyharsányi Közös Önkormányzati Hivatal Magyarbólyi Kirendeltségén, Magyarbólyban intézhetik. Postahivatal és gyógyszerár sem üzemel helyben, ezeket is csak Magyarbólyon, vagy a környező településeken tudják a lakosok elérni. A községben mobil posta működik.

Bölcsőde, óvoda és általános iskola nem működik a településen. Utóbbit 1975-ben szüntették meg. A gyerekek a Magyarbólyi Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskolába, a Magyarbólyi Óvodába és a Magyarbólyi Vigyáz-Lak Mini Bölcsődébe járnak.

Egészségügyi ellátás tekintetében is viszonylag ellátatlan a település, mivel a háziorvos a polgármesteri hivatal épületében kialakított egészségházban heti két alkalommal rendel, egyébként a magyarbólyi rendelőben fogadja a körzetbe tartozó betegeket. Házi segítségnyújtás szolgáltatást biztosít az önkormányzat, jelenleg 1 fő házi gondozóval, maximum 6 ellátottal. Jelzőrendszeres ellátás működik. A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat a Beremendi Gyermekjóléti- és Szociális Társulás Beremendi Alapszolgáltatási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatán keresztül nyújtja, melynek családgondozói rendszeresen látogatják a település érintett lakosságát, illetve ügyfélfogadást tartanak szerdánként a Magyarbólyi hivatalban. Bár sajnos a falu folyamatosan örepszik az idősök ellátása mégsem biztosított, nincs a községben részükre nappali ellátást nyújtó intézmény.

A szociális étkeztetést, a gyermekétkeztetést és egyéb felnőtt étkeztetést a Magyarbólyi Óvoda Fenntartói Társulás fenntartásában működő Magyarbólyi Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha főzőkonyhája útján biztosítja az önkormányzat.

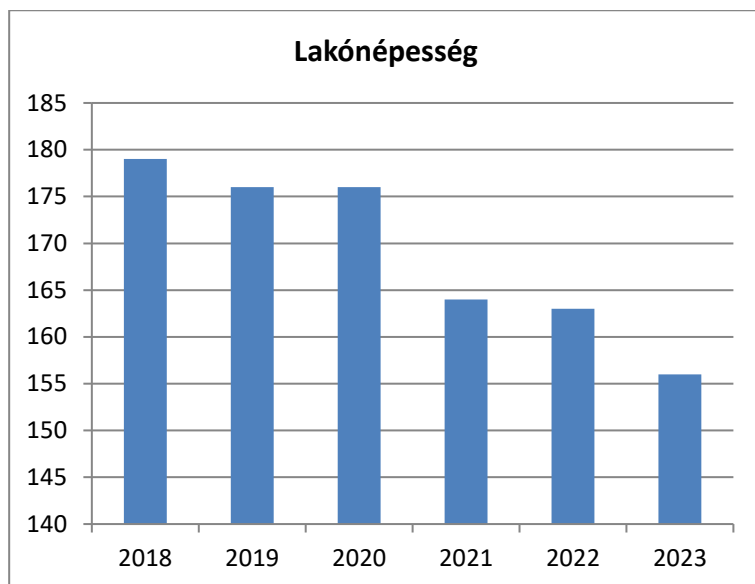
A község működtet IKSZ-t, de ez szakfeladati szinten nem jelenik meg, mivel alig köthető hozzá tényleges tevékenység, főleg alkalmi rendezvényeket tartanak. Ugyanakkor a közművelődés alapfokon mégis biztosított, mivel Lapáncsa Község Önkormányzata megállapodást kötött a Csorba Győző Megyei Könyvtárral könyvtárellátási szolgáltatás nyújtására a Baranyai Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében, így egy nagyon aktív könyvtárat tud működtetni.

A községben működik falugondnoki szolgáltatás. Ennek célja a hátrányos helyzetű, szolgáltatás hiányos kistelepülések és tanyák esélyegyenlőségének növelése, javítása. A településen élők életfeltételeinek javítása az alapvető szükségletek kielégítését segítő lakossági és közszolgáltatásokhoz, egyes alapellátásokhoz való hozzájutás biztosítása, valamint a helyi adottságokhoz és sajátosságokhoz igazodó egyéni és közösségi szintű igények kielégítése révén. A település szolgáltatási funkcióinak bővítése, közösségfejlesztés, valamint a jobb életminőség elérése. Igény szerint a kistérségi közlekedési szolgáltatásokban való részvétel.

Demográfiai adatok

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	179	bázis év
2019	176	98,32%
2020	176	100,00%
2021	164	93,18%
2022	163	99,39%
2023	156	95,71%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

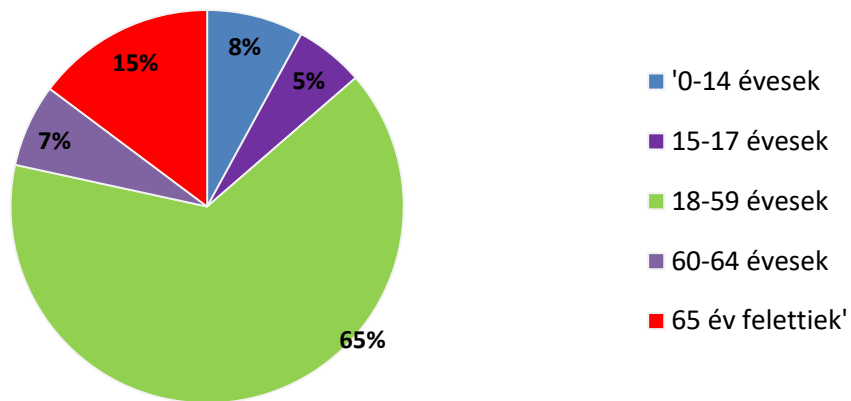

A statisztikai adatokat elemezve megállapítható, hogy a lakónépesség száma fokozatosan csökken.

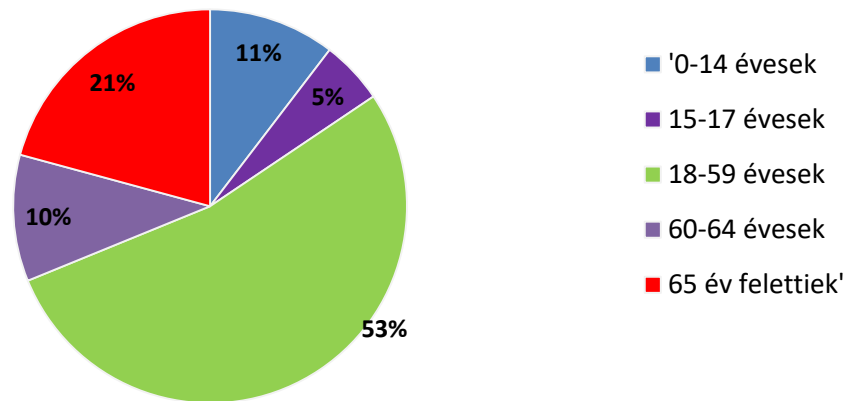
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	88	77	165	53,33%	46,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			6	3,64%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	7	8	15	4,24%	4,85%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	5	4	9	3,03%	2,42%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	57	41	98	34,55%	24,85%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	6	8	14	3,64%	4,85%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	13	16	29	7,88%	9,70%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	25	20	125,00%
2019	24	17	141,18%
2020	29	16	181,25%
2021	29	15	193,33%
2022	33	17	194,12%
2023	32	17	188,24%

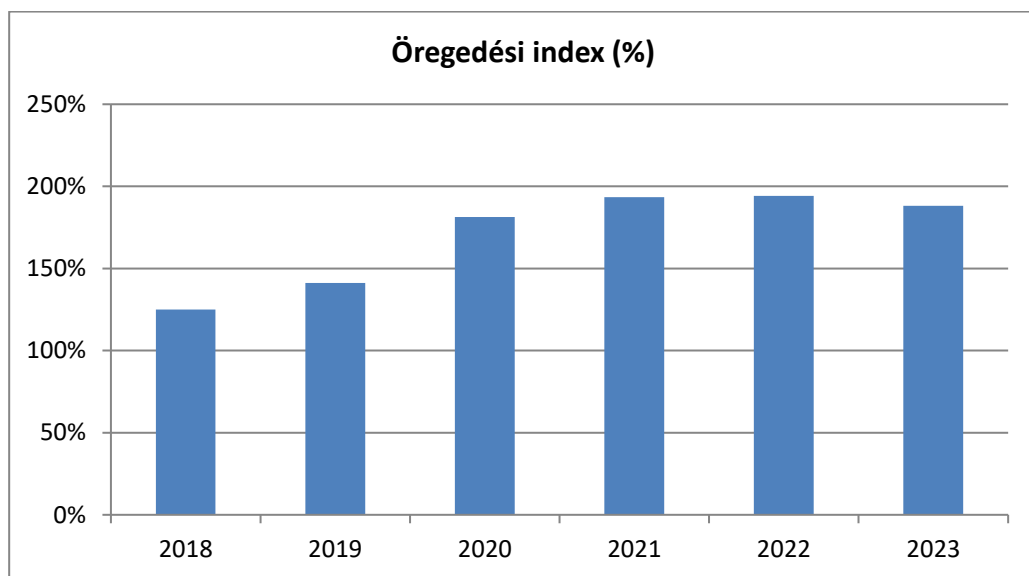
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település öregedési indexének meghatározása

Az aktív korúak (18 és 59 év közöttiek) aránya a település teljes népességén belül a legnagyobb, körükben a nők és férfiak aránya sem egyenlő, a férfiak aránya 12 %-kal magasabb a nőkéénél. Az esélyegyenlőség szempontjából talán a legkevésbé sérülékeny korcsoportról beszélhetünk, ugyanakkor nem szabad megfeledkeznünk azokról a terhekről, melyeket ezekben az életévekben viselnek az emberek, elsősorban a nők. Ilyenek lehetnek: gyermekvállalás után a munkaerő-piacra történő visszalépés nehézségei, a gyermekekről és időskorú vagy beteg családtagokról való gondoskodás kötelezettsége, munkahely és családdal kapcsolatos teendők összehangolása. Az öregedési indexből jól látható, hogy a település elöregedő, a fiatalokkal szemben többségben vannak és voltak is az idős emberek.

A környéken az évek során a munkahelyek száma nőtt, köszönhetően új vállalkozások betelepülésének, így az álláshelyek bővültek, ezért a fiatalok időnként már a letelepedés mellett is döntenek, ahelyett, hogy minden fiatal pár nagyobb városokba, vagy azok mellé költöznék. Azonban még mindig sokan inkább városban telepednek le, frekvenciáltabb helyeken alapítanak családot.

A legtöbb itt élő család felnőtt tagjai a környéken vannak foglalkoztatva, biztos jövedelemmel, gondosan felépített egzisztenciával rendelkeznek, legfeljebb 30-40 km-t kell utazniuk a környező városokba dolgozni, ha helyben nem találnak munkát.

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, mely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti elő. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) aránya. Az öregedési index évek óta 100 felett van, emiatt a település erősen elöregedőnek tekinthető. Lapáncsán a népesség öregedési index 2023-ban lassú csökkenést mutat, ami azt jelzi, hogy településünk népessége fiatalodni kezdett. Ez egy lassú folyamat, de láthatóan beindult.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-22,10
2019	-22,54
2020	0,00
2021	-76,47
2022	30,21
2023	-31,35

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó jellegű odavándorlás és elvándorlás egyenlegével (adatunk 2023-ig van) azt kívánjuk megmutatni, hogy a település milyen „vonzerővel” rendelkezik. Az adatból pontos következtetéseket levonni nem lehet, tekintettel arra, hogy nagyjából évente változik a településre költözők és elvándorlók száma. Ez minden bizonnyal összefügg a munkaerő-piaci helyzettel és egyéb megélhetési problémákkal is.

A 2020-2022. évet leszámítva az elvándorlás jellemző a településre. Ez azt is mutatja, hogy a település lakosságmegtartó ereje nem megfelelő. Az elvándorlás mértéke 2021-ben volt a legmagasabb.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	0,00
2019	0,00
2020	0,00
2021	5,88
2022	-12,08
2023	-6,27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás mutatójára vonatkozóan is csak 2023. évig bezárólag rendelkezünk hivatalos adattal. Az élve születések számából kivonva az elhalálozottak számát, kapjuk meg ezt a mutatót, 100 fő lakosra vetítve. Mint az a táblázatból és a diagramból látható, ez a fajta kimutatás is az előregedő település irányába mutat, de elindult a folyamat, amiből látszódik, hogy ha lassan is, de talán elkezdett fiatalodni a településünk.

Értékeink, küldetésünk

Településünk legnagyobb értéke sokszínűségében rejlik. A szociális- és egészségügyi ellátás, a kulturális szolgáltatások, valamint a civil szervezetek léte és munkájának minősége mind alapot adhatnak arra, hogy településünkön mindenkinek esélye legyen a jó minőségű szolgáltatásokra, a megfelelő életkörülményekre.

Lapáncsa Község Önkormányzata az alábbi küldetést tekinti sajátjának:

A múlt történelmi és természeti értékeit megőrizni fontos feladatunk. Ezen túlmenően a változások előidézőiként az utókor számára maradandót alkotni és hátrahagyni szintén lényeges küldetés.

Megfelelni a helyi lakosok igényeinek, ugyanakkor világunk változást sürgető kihívásainak is. A település életét felelősen irányítani, gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait minél teljesebb mértékben kihasználva fejlődését elősegíteni és a különböző forrásokat felkutatva cselekedni. A település gazdasági növekedését felgyorsítani, a lakosság életkörülményeit javítani, úgy, hogy közben megőrizzük a helyi hagyományokat, szokásokat és értékeket, valamint figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat, amelyek áthatják a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a település életének alakítása során. A település mindenkié, aki közösségünk életét megőrizni, építeni és jobbra tenni akarja.

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett a település számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az életkülönböző területein. Így: a tanulásban, a szociális- és egészségügyi ellátásban, a munkához jutásban, a fizikai környezetben, a közszolgáltatások elérésében. Az önkormányzat évek óta a 9-12. évfolyamon tanulmányokat folytató középiskolai tanulók iskolai közösségi szolgálatának biztosítására együttműködési megállapodásokat köt. A közösségi szolgálat során a diákok tapasztalatot szerezhettek a probléma megoldásról, az együttműködésről, szervezésről, a konfliktuskezelésről, az empátiáról, a kreatív gondolkodásról, a döntéshozásról és a felelősségvállalásról is.

Az önkormányzat az utóbbi években számos fejlesztést valósított meg, ezzel elősegítve a település fejlődését. Kiemelnénk közülük pár olyat, mely mind a mai napig a település javát szolgálja, nem csupán tárgyi, hanem humán, szociális, infrastrukturális fejlesztések ezek:

1. Magyar Falu Program keretében pályáztunk, és meg is nyertünk kommunális eszköz beszerzéséhez 7.091.923,- Ft-ot, mely összegből 22 darab gépet, eszközt, kiegészítőt tudtunk beszerezni. Vásároltunk például földfűrőt, láncfűrész, hómarót, kompresszort, sövényvágót, fűnyíró traktort, utánfutót, hóláncot, hótólót, lombseprőt, és még több kisebb eszközt, mellyel a dolgozók munkáit tudjuk segíteni, ezzel is szebbé tenni a környezetünket.
2. Magyar Falu Program keretében 2023-ban pályáztunk egy új falugondnoki busz beszerzésére. A pályázatot megnyertük, és így megvásároltuk az új falubuszt, mely már sokkal több felszereltséggel rendelkezik, ezáltal komfortosabb lesz az utazás község lakói számára is.
3. Szintén Magyar Falu Program keretében az előző években sikeres pályázatot nyújtottunk be a község játszóterének a felújítására. Így a gyermekek szabadtéri mozgásának, egészségének megőrzése céljából, biztonságos, új játszó eszközöket telepíthettünk.
4. Évekkel ezelőtt az Polgármesteri Hivatal épülete is felújításra került pályázat keretében. Az orvosi rendelő is kialakításra, felújításra került, sok orvosi eszközzel felszerelve, ezáltal tudjuk biztosítani az ideérkező betegek szakszerűbb ellátását.
5. Éveken keresztül próbáltuk a temető tulajdonjogát megszerezni, ajándékozás címén az egyháztól. Folyamatosan tárgyaltunk az egyházzal. Ez végre az idei évben meg is valósult. Helyi rendeletbe kell szabályozni a köztemetők működését és szeretnénk, ha a temető, amit egyébként is az önkormányzat tart fenn saját költségén, a tulajdonunkba is kerülne. Amíg nem volt az önkormányzat tulajdonában a temető, addig semmiféle pályázatot nem tudtunk benyújtani a temető, és a ravatalozó felújítására. Ezek után már, ha lesz ilyen célra pályázati lehetőség, akkor az önkormányzat már tud pályázni a temető felújítására is.
6. 2021-ben vásároltunk egy ingatlant önerőből a településen 600.000,- Ft-ért. Ezáltal az önkormányzatnak lett egy olyan saját tulajdonú ingatlana, mely szükségülakásnak is használható. Jelenleg is tartózkodik benne egy lakos, akinek az életveszélyes házából kellett kiköltöznie. Ezzel tudtunk neki segíteni. Az ingatlan erősen felújításra szorul, ezért szeretnénk majd pályázatot benyújtani az önkormányzati ingatlan felújítására. Reméljük, hogy a közel jövőben lesz ilyen pályázati lehetőség.
7. Lapáncsa Község Önkormányzatának nincs tulajdonában út, ezért út felújításokra nincs lehetőségünk pályázatot benyújtani. A falu végén kb 200-250 méteren keresztül nagyon

rossz minőségű az út. Több éven át leveleztünk, telefonáltunk, jeleztük a Közútkezelő felé, hogy azonnali út felújítás kell erre a szakaszra. Elismerték az út felújításának szükségességét, viszont forráshiányra hivatkozva, mindig csak ígéretet tesznek. Öröm számunkra, hogy idén megkezdődtek a felújítási folyamatok, és ismét jól járható utunk lesz a falu végén.

8. Idei évben megkezdjük a közvilágítás korszerűsítését is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Lapáncsa Községi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket,
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel)
- a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-

értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia(2019-2030)**
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
- **„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)**
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**
- **Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Az egyes önkormányzati programok, koncepciók (a költségvetési koncepció, a gazdasági program) a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozzák meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

A térségi társulási kapcsolódásban Lapáncsa település jól teljesít minden nagyobb megvalósítani kívánt projekt kapcsán, a magasabb számú foglalkoztatás érdekében és a település lakosságának a munkaerő-piacon történő elhelyezkedését segítő programok megvalósításában.

A szociális szolgáltatásokról szóló 71/2021.(X.07.) és a települési támogatások rendszeréről szóló 6/2021.(IX.28.) önkormányzati rendeletek célja, a törvényi előírásokon túl, hogy megállapítsa az önkormányzat által, a helyi sajátosságoknak megfelelő, a szociális rászorultságtól függő egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, az eljárási és jogosultsági szabályokat, továbbá azok igénybevételenek és érvényesítésének módját, feltételeit és garanciáit.

Célja továbbá, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában legfőképp a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk és szükség esetén azokat módosítjuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi. Az esélyegyenlőség érdekében kedvezmények, mentességek biztosításával enyhíti a szociálisan rászorulókat terheit.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Magyarbóly, Kislippó Illocska, és Lapáncsa Községek Önkormányzatai közösen alapították a Magyarbólyi Óvoda Fenntartói Társulást. A társulás útján ellátott feladat- és hatáskörök: óvodai nevelés, mini bölcsődei ellátás, bölcsődei, óvodai, általános iskolai és szünidei gyermekétkeztetés, munkahelyi étkeztetés, szociális étkeztetés, szociális otthonok részére történő étkeztetés, és egyéb étkeztetés biztosítása. Közösen fenntartott intézmény: a Magyarbólyi Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha.

Lapáncsa Községi Önkormányzat tagja a Beremendi Gyermejjóléti- és Szociális Társulásnak. A társulás a gyermekjóléti szolgáltatást, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást ezen társulás útján végzi.

Tagja továbbá a Mecsek-Dráva Regionális Szilárdhulladék Kezelő Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulásnak, és a Drávamenti Ivóvízminőség-javító Társulásnak, bár utóbbi a feladatát betöltötte és a megszüntetése folyamatban van. A társulások feladat- és hatásköre a társulási megállapodásokban került meghatározásra.

Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik, egy helyen összpontosulnak a feladatok, a felelősségi kört tudatosabban tudjuk kialakítani.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából lényeges statisztikai adatokat a TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásainkból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Törekedtünk a teljeskörűsége, adathiány esetén a 2022-es népszámlálás adatait használtuk fel.

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatalarca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoportokhoz tartozik.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A településen az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is

szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élő család jelenleg nincs. Azonban a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmek nagyságát, összetételét nem csupán az országon belüli területi elhelyezkedés befolyásolja, hanem az adott terület, településtípus munkaerő-piaci, demográfiai jellemzői, kulturális, oktatási hagyományai, színvonala. A fő jövedelmi típusok szerinti két legnagyobb csoportot az alkalmazásból származó jövedelemmel és a nyugdíjjal rendelkező háztartások alkotják. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

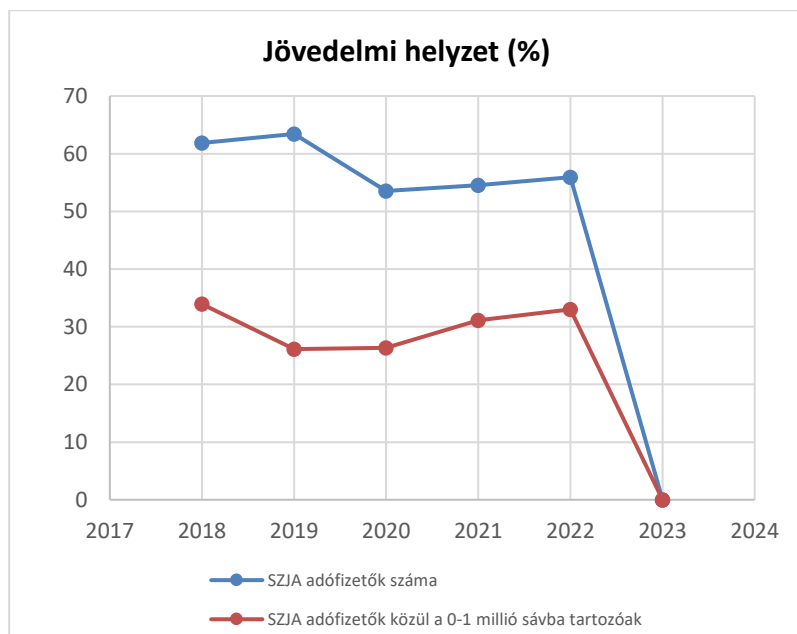
Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. Lapáncsa településen a lakosok egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már sokak számára egyre nehezebb. Ennek számos oka van napjainkban (korábban szinte csak a munkanélküliség volt jellemzően), ilyen például az ország gazdasági helyzete, ebből fakadóan az infláció mértéke, az áremelkedések, a szakadék a bérek és az áremelkedések között, a rezsiköltségek. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait felélte, de újabb megtakarításokra csak keveseknél, vagy egyáltalán nincs lehetőség. A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat, de az erre vonatkozó hajlandóság jelentősen csökkent. A településen kb. 75 db lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. Kevés olyan lakatlan ingatlan van, ami elhanyagolt, ez nagyban köszönhető a lakásvásárláshoz kapcsolódó állami támogatásoknak (Csok, babaváró, stb.). Míg évekkel ezelőtt számos eladó ház volt a településen, napjainkban már alig akad eladó ingatlan.

Fontos, hogy az önkormányzat rendelkezzen legalább egy olyan lakásjellegű ingatlannal, ahová ideiglenesen el tudja helyezni azokat a személyeket, akik hajléktalanná válnának otthonuk megsemmisülése miatt.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában(TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	61,88	33,93
2019	63,43	26,13
2020	53,53	26,37
2021	54,55	31,11
2022	55,95	32,98
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy 2018-tól kezdődően folyamatosan csökken az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A Siklói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya meghirdette „nyári diákmunka elősegítése” elnevezésű programot, melyben 16-25 év közötti nappali oktatás munkarendje szerint tanuló diák vehet részt. Az állam teljes, vissza nem térítendő bérköltség-támogatást biztosít a tanulók foglalkoztatásához. Fontos, hogy a diákok a képzésük ideje alatt, nyári szünetükben megtanulják a munka fontosságát és a vele járó felelősséget.

Legfőbb probléma jelen címszó alatt a térség rossz munkaerő-piaci helyzete.

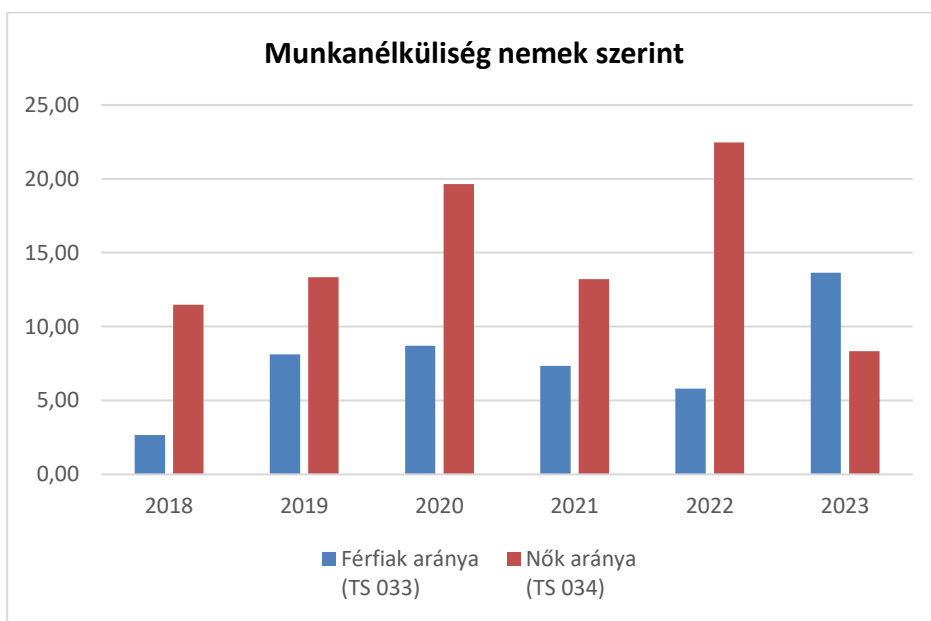
A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedik el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	2,67	11,48	7,08%
2019	8,11	13,33	10,72%
2020	8,70	19,64	14,17%
2021	7,35	13,21	10,28%
2022	5,80	22,45	14,13%
2023	13,64	8,33	10,99%

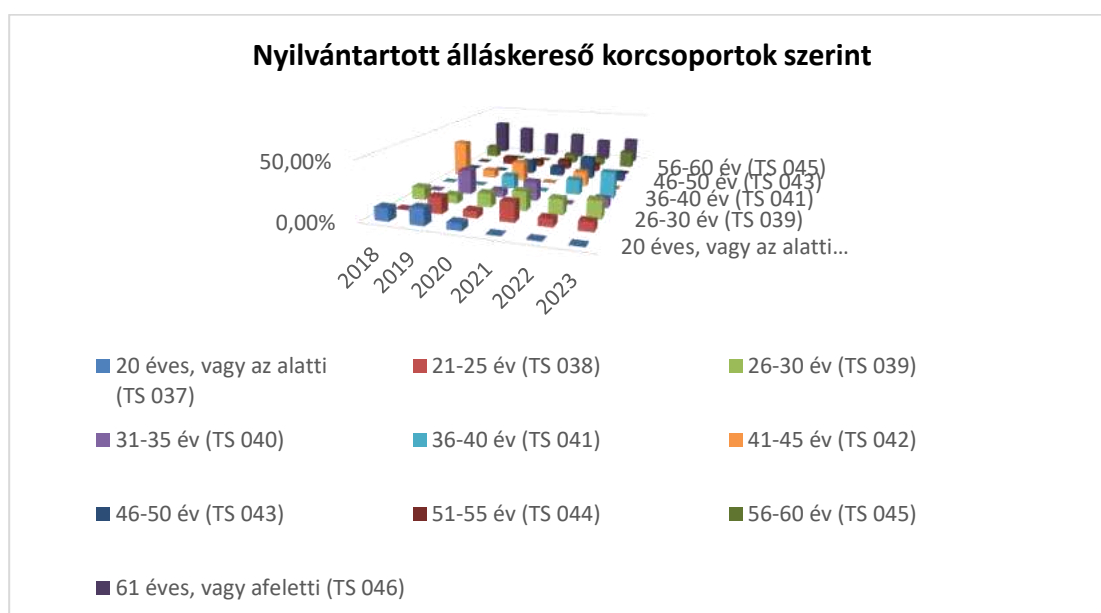
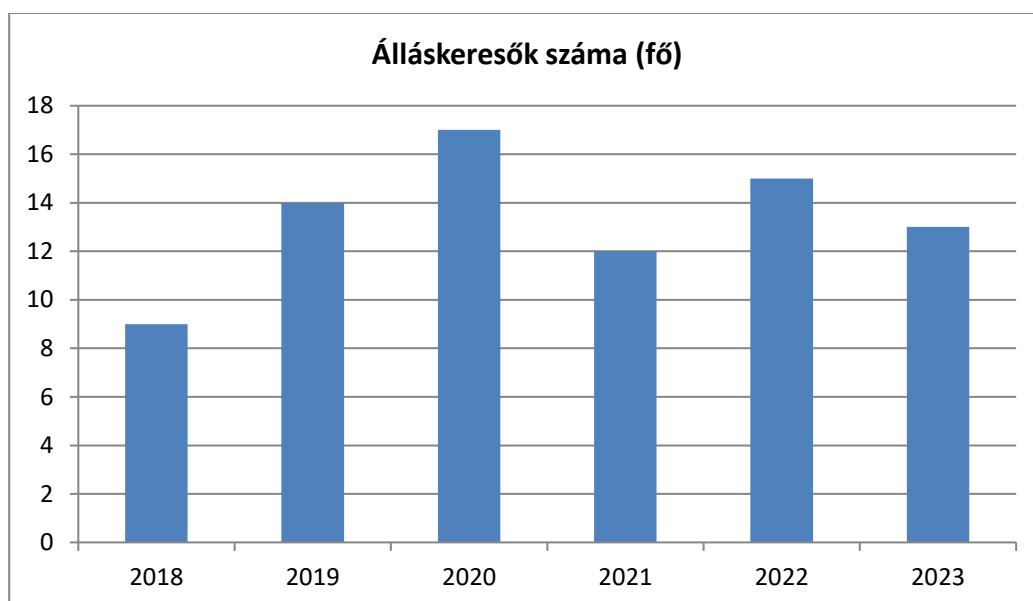
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	9	14	17	12	15	13
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	11,11%	14,29%	5,88%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	2,00	1,00	2,00	1,00	1,00
	%	0,00%	14,29%	5,88%	16,67%	6,67%	7,69%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	%	11,11%	7,14%	11,76%	16,67%	13,33%	15,38%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	3,00	1,00	2,00	0,00	1,00
	%	0,00%	21,43%	5,88%	16,67%	0,00%	7,69%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	2,00	0,00	2,00	3,00
	%	0,00%	0,00%	11,76%	0,00%	13,33%	23,08%

41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	1,00	3,00	0,00	2,00	0,00
	%	33,33%	7,14%	17,65%	0,00%	13,33%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	0,00	2,00	1,00	3,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	11,76%	8,33%	20,00%	7,69%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	7,14%	5,88%	8,33%	6,67%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00	2,00
	%	11,11%	0,00%	0,00%	8,33%	6,67%	15,38%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	4,00	4,00	3,00	3,00	3,00
	%	33,33%	28,57%	23,53%	25,00%	20,00%	23,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

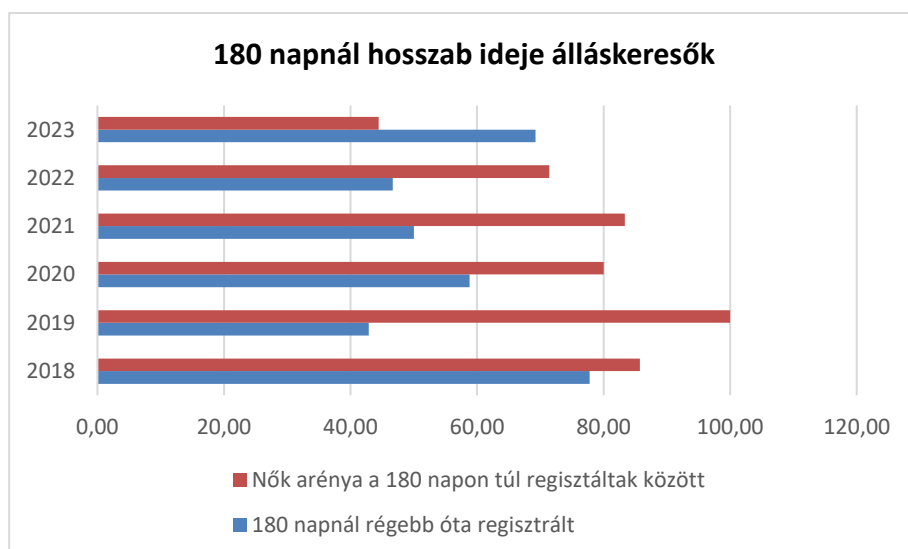
A korcsoport szerinti megosztás alapján megállapítható, hogy a munkanélküliség a 41-45 év közötti személyek között és a 61 éves és afeletti korosztály esetében a legnagyobb. Ez abból adódik, hogy az álláshelyeket az emberek meg akarják tartani, gyakran nyugdíjkor eléréséig dolgoznak benne. A nyugdíj előtti korosztály azért kap nehezen munkát, mert idős, korából adódóan hosszú távon már nem lehet rá számítani, és állóképessége valamint munkabírása sem olyan mint a középkorú munkavállalóké.

A fiatal, pályakezdők viszonylag alacsony száma a mobilitásuknak köszönhető, illetve annak, hogy a fiatal generáció többsége rendelkezik megfelelő iskolai végzettséggel, mellyel jó eséllyel tudnak elhelyezkedni a feljük nyitott munkaerőpiacon.

Munkanélküliség szempontjából Lapáncsa kedvezőbb helyzetű települések és térségek közé tartozik. Az aktív korú népesség vonatkozásában az elhelyezkedés, munkahelyszerzés szempontjából a 40 éven túliak lényegesen nehezebben helyezkednek el, elhelyezkedési lehetőségeik egyre korlátozottabbak, mint a fiatalabb korosztálybelieké. Ennek oka elsősorban, hogy a munkáltatók a fiatalokat részesítik előnyben, alacsonyabb bérigényük és egyéb szakmai elvárások miatt. Az öregségi nyugdíjkorhatárhoz közel állóknak szinte reménytelen a munkába állása.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2018	77,78	85,71
2019	42,86	100,00
2020	58,82	80,00
2021	50,00	83,33
2022	46,67	71,43
2023	69,23	44,44

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2018. évtől emelkedett.

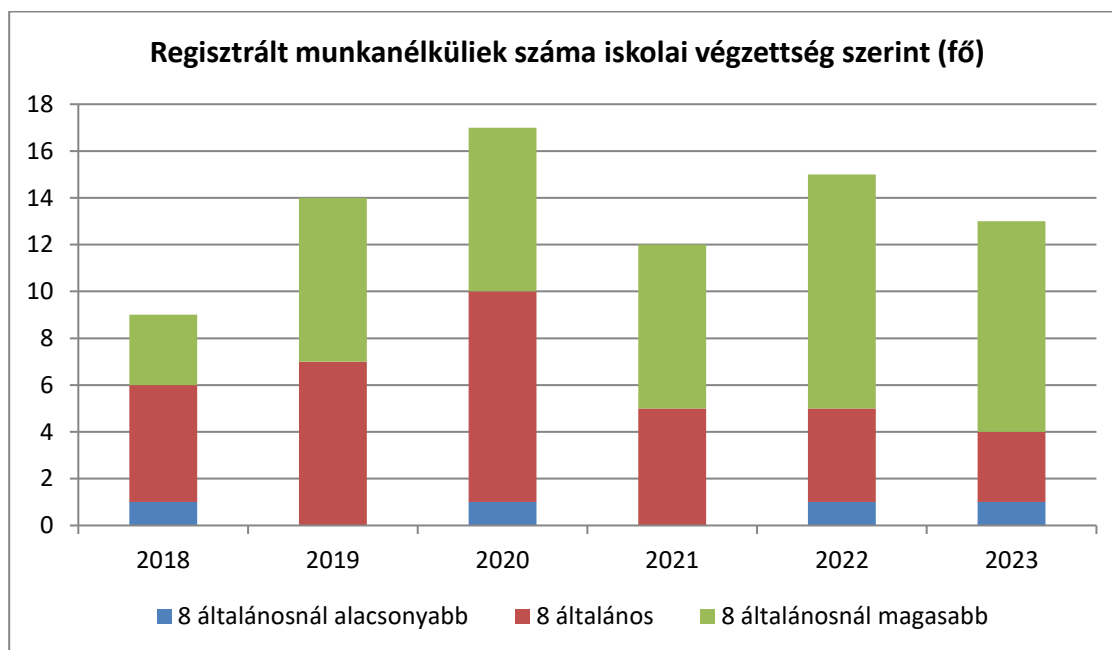
A munkanélküliség egyik legfontosabb, a mélyszegénység kialakulását rendkívüli módon befolyásoló dimenziója az, hogy milyen hosszú időre kerül ki valaki a munkaerő-piacról. Ezért szükséges olyan intézkedéseket kezdeményezni és tenni annak érdekében, hogy a tartós (180 napnál hosszabb ideig tartó) munkanélküliség csökkenjen, hiszen tapasztalatok szerint minél hosszabb a tartós munkanélküliségben eltöltött idő, annál nehezebb visszatérni, integrálódni a munka világába.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A munkanélküliek helyzetének vizsgálatakor nem hagyhatjuk figyelmen kívül az iskolai végzettség szerinti megoszlását, mivel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők foglalkoztatási szempontból talán a leghátrányosabb helyzetben vannak.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	9	1	11,11%	5	55,56%	3	33,33%
2019	14	0	0,00%	7	50,00%	7	50,00%
2020	17	1	5,88%	9	52,94%	7	41,18%
2021	12	0	0,00%	5	41,67%	7	58,33%
2022	15	1	6,67%	4	26,67%	10	66,67%
2023	13	1	7,69%	3	23,08%	9	69,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküli lakosság kisebb hányada csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik. A nagyobbik hányadának van valamilyen szakmunkás végzettsége. A munkaerőpiacra való visszakerülés esélyét növelendő továbbra is fontos és érdemes olyan típusú kompetencia-fejlesztő és szakmai végzettséget adó képzéseket szervezni, amelyek célcsoportja elsősorban az alacsony iskolai végzettségű, gyakran mélyszegénységben élő emberek köre.

Az iskolázottság hiánya a generációkon átlátott rossz példára, a szülői ösztönzés hiányára vezethető vissza. A továbbtanulás hiánya képzetlenséghez vezet, az ilyen fiatalok kizárólag segédmunkásként tudnak elhelyezkedni, idegymunkákat tudnak vállalni.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás egy, az állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, melynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a piaci-gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú közfoglalkoztatására.

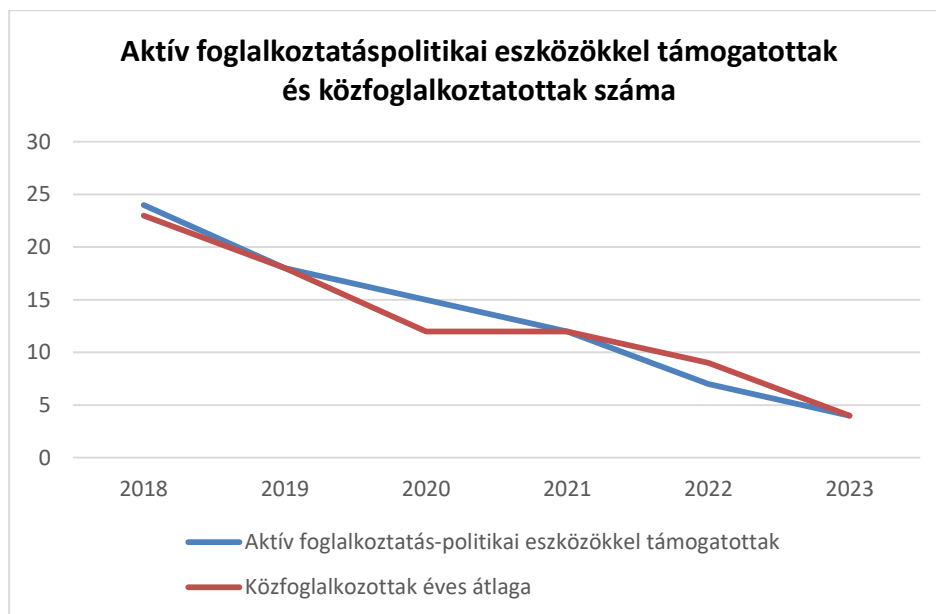
Szükséges azonban hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatásban való részvételt. Az esélyegyenlőséget erősítő pozitív intézkedések azért szükségesek, mert ezek a csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, így aktív támogatásban a munkanélkülieken belül arányukkal kisebb százalékban vehetnek részt.

Jelenleg is működik közmunka program a településen, 4 fő közfoglalkoztatottal.

Legfőbb probléma, hogy a közfoglalkoztatáson kívül, helyben viszonylag kevés a munkalehetőség még úgy is, hogy az utóbbi években azért bővültek a lehetőségek. A községben a közfoglalkoztatásban részt vevők száma az elmúlt éveket tekintve csökkent. Ez a csökkenés jórészt az igényelhető közfoglalkoztatotti létszámkorlát és egyéb feltételek bevezetése miatt (képzettség, korhatár, stb.) Mivel a környező, főbb munkalehetőséget biztosító cégek ún. járatokat biztosítanak, illetve az azonos munkahelyen dolgozók közösen oldják meg a munkába járást, a közfoglalkoztatás nem a leglényegesebb foglalkoztatási forma.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	24	23
2019	18	18
2020	15	12
2021	12	12
2022	7	9
2023	4	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma a munkaerőpiac olyan külső szabályozó rendszere, amely a munkaerőpiacot úgy igyekszik befolyásolni, hogy ezáltal harmonikusabb legyen a működése, és egyúttal érvényesüljenek, mozgásteret, megvalósulási lehetőséget kapjanak a társadalmi funkciók. A foglalkoztatáspolitikai eszközök célja, hogy minél hamarabb visszakérüljenek a munkaerőpiacra azok, akik kiszorultak.

A létszámadatok alapján megállapítható, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők és az egyéb munkaerő piaci támogatásokban résztvevők száma évről évre csökken.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A közfoglalkoztatottakon kívül szinte minden munkavállaló más településeken vállal munkát, tehát ingázik. Sokan a Villányi borászatoknál helyezkedtek el, illetve a Bóly Zrt. alkalmazásában állnak. A lakosság tehát megpróbálja kihasználni a környező települések nyújtotta lehetőségeket, azonban problémát jelent a drága tömegközlekedés, a városokban működő munkáltatók elsősorban a helyi munkavállalókra számítanak, így nem kell útiköltségtérítést fizetniük. A városokba történő beutazás saját költségén történő finanszírozása a munkavállalók számára sokszor vállalhatatlan kiadást jelent.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen évek óta sor kerül a „Nyári diákmunka” program indítására. A programban előre meghatározott létszámkeret áll az önkormányzat rendelkezésére.

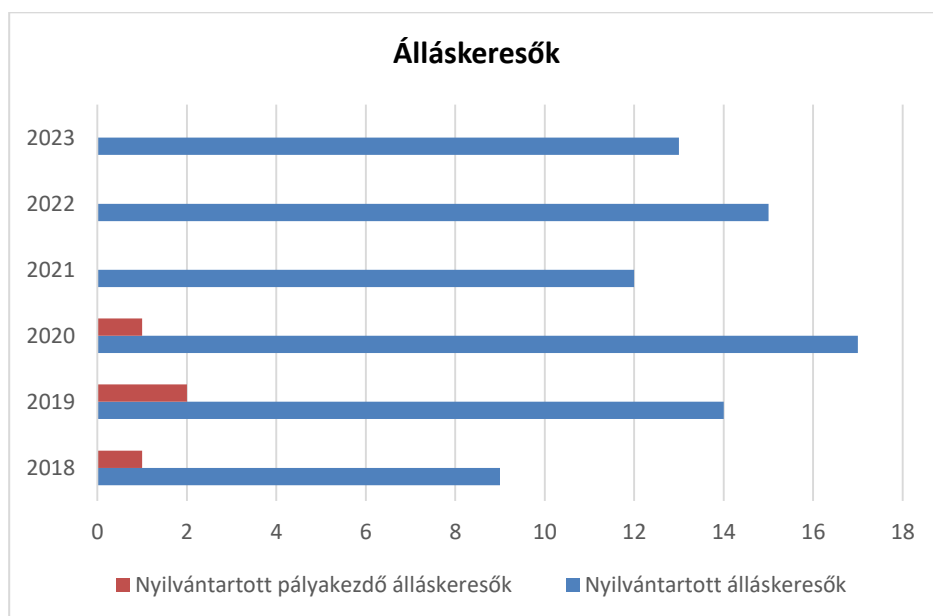
Lapáncsán a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet könnyítő programok nincsenek. A Baranya Vármegyei Kormányhivatal és a Siklói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által indított és támogatott képzések, és átképzések teremtenek lehetőséget arra, hogy a leendő munkavállalók nagyobb spektrumú tudással rendelkezzenek.

A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a

szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	9	1
2019	14	2
2020	17	1
2021	12	0
2022	15	0
2023	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő állás keresők alacsony arányt képviselnek a nyilvántartott állás keresők körében.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Napjaink egyik fő problémája az, hogy a fiatal generáció tapasztalat és gyakorlat hiányában, valamint álláshely hiányában nem tud a környéken munkába állni. Ennek egyenes arányos következménye, hogy megnő a településről elvándorlók száma, mert a fiatal párok városokba, nagyobb centrumok közelébe költözni a munkavállalás miatt, és itt fognak családot is alapítani.

A településen nincs ilyen jellegű program. A Siklósi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának szervezésében van lehetőség eljárni ilyen képzésekre, illetve programokra, melyről az intézmény honlapjáról kapnak a lakosok bővebb információt. Ilyen jellegű programok szervezése egyrészt

azért hiúsul meg, mert az érdeklődés csekély, kevés pályakezdő fiatal marad a településen, mert kevés a munkalehetőség.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

E társadalmi csoport foglalkoztatására a nyílt munkaerő piacon szinte nincs esély. A település lakosai között nincs mélyszegénységben élő munkavállaló.

A mélyszegénység és a munkanélküliség egyik kiváltó oka a szülői rossz minta generációkon keresztül érezhető átvétele. Sokkal nehezebb egy olyan fiatalos személy helyzete, aki a családjában generációkon át a rossz példát látja. Vannak alkoholisták, munkanélküli szülők, akiknek már a felmenői is leszakadtak a társadalomból. Ezekben a családokban nincs meg a szülők részéről az ösztönzés, nincs jutalmazva dicsérettel a gyermek, ha jól teljesít az iskolában, nem ösztönzik a továbbtanulásra sem. A legfontosabb cél ezekben a családokban, hogy az iskolából kikerülve a gyermek mielőbb munkába állhasson, abból a célból, hogy a család még egy fő jövedelmével gyarapodhasson. Ezek a gyermekek végzettség és szaktudás hiányában a szülőkhöz hasonlóan csak segédmunkásként, illetve mezőgazdasági munkában tudnak elhelyezkedni. Ezek a munkák általában csak idegymunkák, ezért télen még rosszabbra fordul a helyzet.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén.

A hátrányos megkülönböztetést bizonyítani nagyon nehéz, mivel a mélyszegénységben élők és a romák esetében is sokan közülük alulképzettek, és így sokszor az alacsony képzettség, és nem az etnikai hovatartozás az indok az elutasításnál.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az utóbbi évek, évtizedek digitális eszközök terén bekövetkezett robbanásszerű változása következtében a családok életében mindennapos az Internet, és a különböző okos eszközök (telefon, tablet, számítógép stb.) használata, jelenléte. A közösségi hálózatok megjelenésével a társas érintkezésnek új formája vált hozzáférhetővé az emberek számára. Hihetetlen egyszerűséggel és gyorsasággal kapnak a felhasználók lehetőséget arra, hogy magukról információkat osszanak meg. A digitális eszközök használata a mai ember számára természetes, mindennapos. A mai felnövekvő generáció számára a digitális világ a természetes, mindennapi közeget jelenti. Az ismeretszerzés, tudásépítés és alkalmazás szempontjából a mindennapokban megjelenő, a diákok, tanulók életében jelen lévő hálózati, mobil- és webes eszközök kiemelt szerepet kapnak, az ezzel kapcsolatos ismereteket főleg saját maguk sajátítják el. Az iskolai oktatás során korábban informatika, jelenleg digitális kultúra elnevezésű órákon is hasznos ismereteket, tudást szereznek, fejlesztik az eszközhasználatot, különösen a kommunikációs eszközök használatát. A digitális kultúra tanulása során a tanulók képessé válnak a digitális környezetben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamataikban való alkotó felhasználására. A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

Az idősebb generáció általában saját maga vagy esetleg a fiatalabb generáció segítségével próbálja elsajátítani a számítógép, okos telefonhasználatát, kezelését. Lapáncsán az IKSZT-ben mindenki számára hozzáférhetőek a számítógépek és az internet. Azonban kevesen élnek a lehetőséggel, mert szinte minden háztartás rendelkezik már internetkapcsolattal.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, aktívkorúak ellátása, ápolási díj, települési támogatások.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók (például lakásfenntartási települési támogatás, szociális tűzifa támogatás, stb.).
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani (a szociális rászorultság feltételeit a képviselő-testület állapítja meg).

A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat. Az önkormányzatok által biztosítandó ellátások jogosultsági feltételeit, összegét az önkormányzatok állapítják meg, ezáltal az önkormányzatok lehetősége nőtt a helyi közösség szociális biztonságának erősítésére, a megfelelő és szükséges támogatások biztosítására.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete szociális rászorultság esetén a jogosult számára az alábbi települési támogatásokat nyújtja:

- a) lakhatási települési támogatás (jegyzői hatáskör)
- b) születési települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- c) temetési települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- d) beiskolázási települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- e) eseti települési támogatás (polgármesteri hatáskör)

Az Szt. 45. §-ában foglaltaknak megfelelően a polgármester a meghatározott szociális rászorultság esetén rendkívüli települési támogatást nyújt az Szt. 7. §-ában foglalt rendelkezéseket is figyelembe véve.

Köztemetést a polgármester rendelhet el és állapíthat meg az Szt. 45. §-ában és 48. §-ában foglaltak figyelembevételével, valamint a rendeletében meghatározott feltételek szerint.

Az önkormányzat minden évben pályázatot nyújt be a települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó támogatására. A szociális tűzifa programban elnyert keménylombos fa elsősorban a képviselő-testület által alkotott rendeletben meghatározott jogosultsági feltételeknek megfelelő családok részére nyújt segítséget, csökkentve ezáltal a háztartások tüzelőanyag költségét.

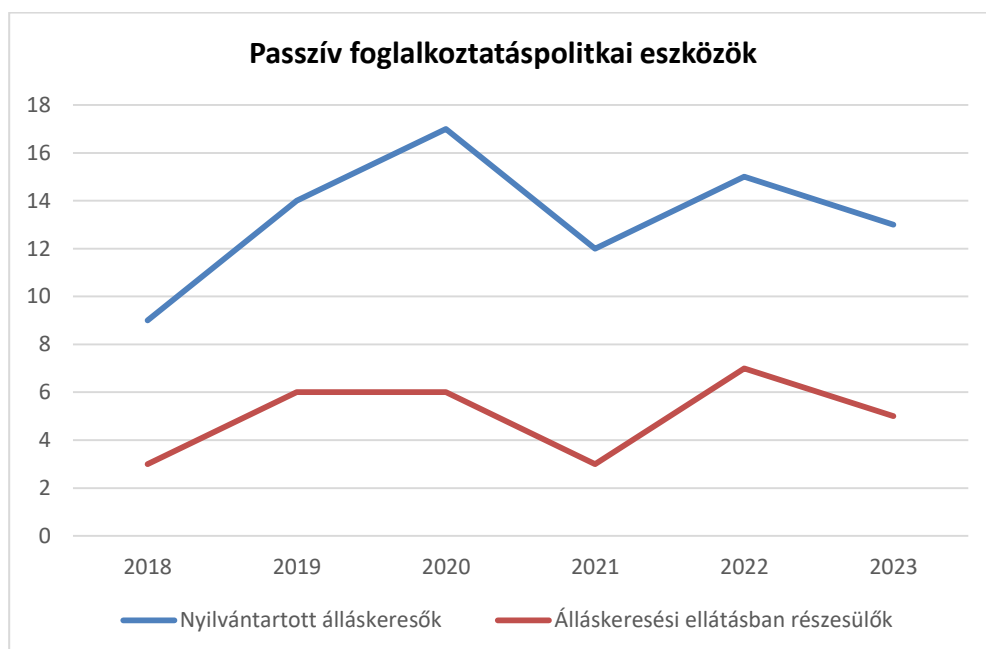
A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóköznyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A szociális alapszolgáltatások közé a falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás tartozik.

Álláskereső támogatása: A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) V. fejezete szabályozza az álláskereső ellátását. A törvény szerint az álláskereső részére - meghatározott feltételek szerint - álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

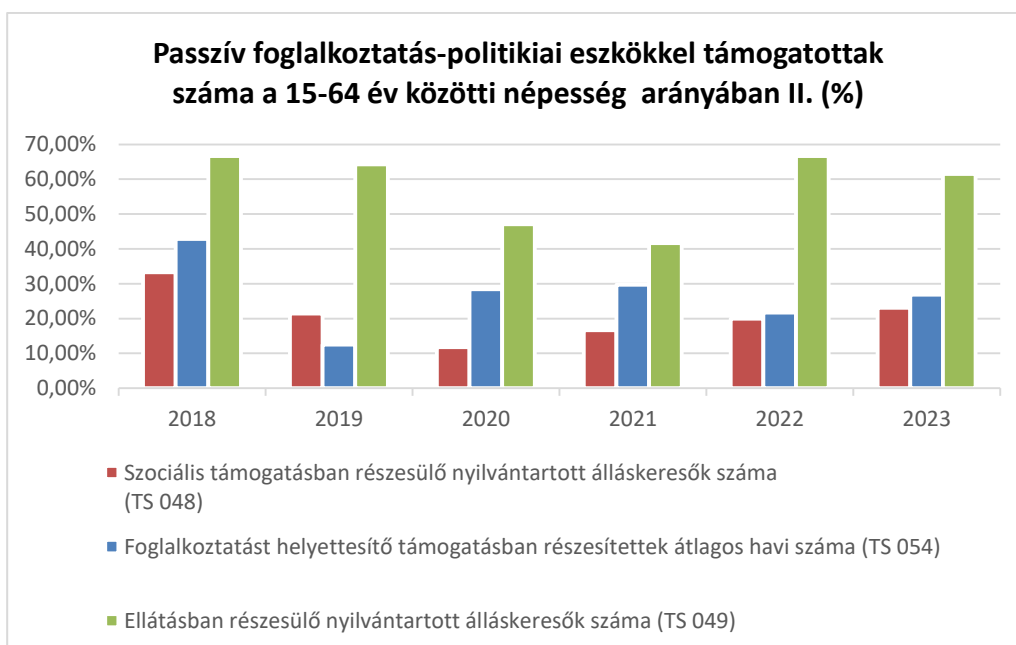
3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	9	6,72%	3	33,33%
2019	14	10,37%	6	42,86%
2020	17	12,98%	6	35,29%
2021	12	10,00%	3	25,00%
2022	15	13,27%	7	46,67%
2023	13	12,15%	5	38,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	3	33,33%	4	42,89%	6	66,67%
2019	3	21,43%	2	12,50%	9	64,29%
2020	2	11,76%	5	28,41%	8	47,06%
2021	2	16,67%	4	29,75%	5	41,67%
2022	3	20,00%	3	21,67%	10	66,67%
2023	3	23,08%	3	26,85%	8	61,54%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH

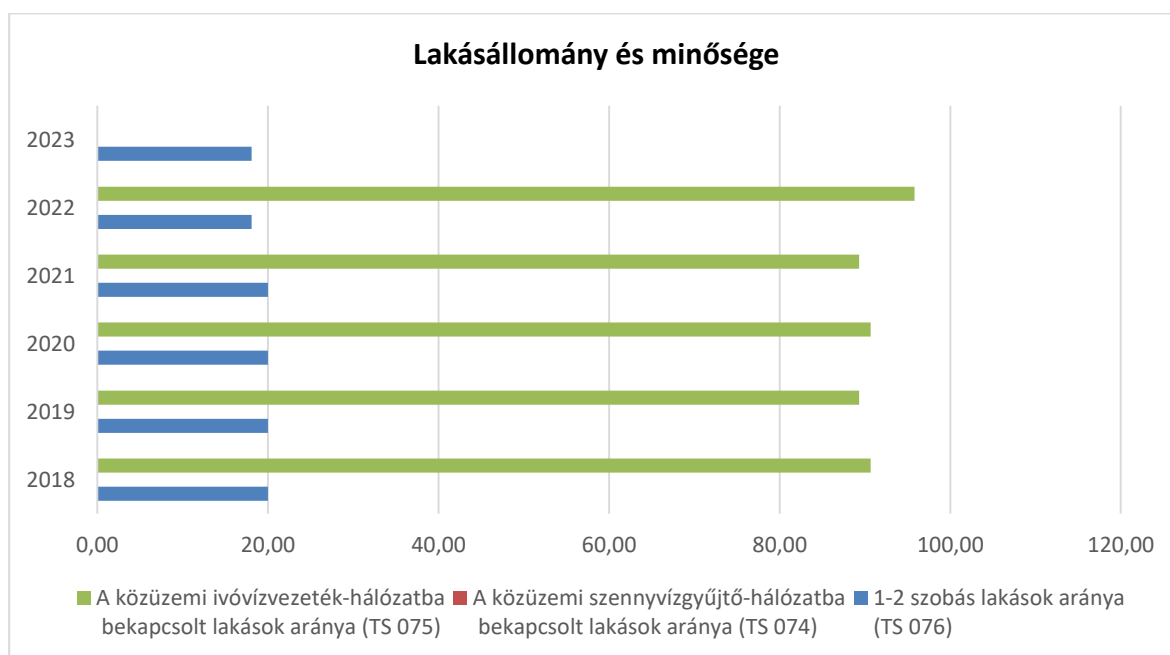
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, a kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	75	0	0,00	20,00	0,00	90,67
2019	75	0	0,00	20,00	0,00	89,33
2020	75	0	0,00	20,00	0,00	90,67
2021	75	0	0,00	20,00	0,00	89,33
2022	72	0	0,00	18,06	0,00	95,83
2023	72	0	0,00	18,06	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Lapáncsa település nem rendelkezik önkormányzati bérlakással, ezért a lakáshoz jutást ilyen módon nem tudja segíteni.

b) szociális lakhatás

Lapáncsa település szociális lakással nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok száma nulla.

d) lakhatást segítő támogatások

A képviselő-testület lakhatási támogatás formájában települési támogatást állapít meg a szociálisan rászorult személyeknek az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség rendszeres fenntartási költségeinek viseléséhez. Az Önkormányzat a lakhatási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában nyújtja víz, és villanyáramfogyasztáshoz. Településünk közigazgatási területén hajléktalan személy nem él.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	FŐ	FŐ
2018	n.a.	0
2019	n.a.	43
2020	n.a.	45
2021	n.a.	12
2022	n.a.	42
2023	n.a.	38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) eladósodottság

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Az elmúlt években a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, a kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

Komoly probléma továbbá az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családok esetében. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Önkormányzatunk szociális rendeletében nem szabályozza az adósságkezelési szolgáltatás jogcímét, azonban minden bajban lévő embernek, családnak igyekszik segíteni települési támogatás formájában. Ezt pénzbeli vagy természetbeni ellátásként nyújtja a rászorulóknak. (pl.: tűzifa, rendkívüli települési támogatás).

Ismereteink szerint vannak családok, akik egyre nehezebben teljesítik hiteltörlesztéseiket, és vannak olyan családok is, akiknek a törlesztésképtelenség miatt a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. tulajdonába került az ingatlana.

- f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Lapáncsán nincsenek külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei,

lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Lapáncsa község területén nincsenek telepek vagy szegregátumok.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Lapáncsa község területén nincsenek telepek vagy szegregátumok.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Lapáncsa község területén nincs ilyen jellegű folyamat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügy területén a Kormány kiemelt célja az állampolgárok egészségi állapotának javítása, az egészségben eltöltött életek növelése, a területi egészség-egyenlőtlenségek csökkentése, valamint az egészségügy működési hatékonyságának és a megfelelő hozzáférés lehetőségének javítása. A lakosság egészségi állapotának javítása érdekében több, nemzetközi szinten is elismert kormányzati intézkedés született. A fontosabbak között említhetjük a népegészségügyi termékadó bevezetését, a nemdohányzók védelméről szóló törvény szigorítását, az élelmiszerekben lévő transz-zsírsavak megengedhető legnagyobb mennyiségét, valamint a közétkeztetésre vonatkozó szigorúbb táplálkozás-egészségügyi előírásokat érintő szabályozást. A Kormány elkötelezett az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi fókuszú átalakításában.

(Forrás: Egészségügyi Ágazati Stratégia).

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Családsegítő Szolgálat és a házi segítségnyújtók biztosítják az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Segítséget

nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A háziorvos heti egy alkalommal (kedden) rendel a polgármesteri hivatal épületében kialakított egészségházban, egyébként a magyarbólyi rendelőben fogadja a körzethez tartozó betegeket. Fogorvosi alapellátás tekintetében Villányhoz tartozunk, a védőnői feladat ellátását 2024-ben vette át az állam. A védőnői szolgálatnak továbbra is a magyarbólyi önkormányzat ad helyet, a szolgálat fenntartása azonban teljes egészében állami kézbe került.

Az ügyeleti feladatok ellátása a Siklói Mikrotérsvégi Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulással kötött ellátási szerződés alapján, a Siklói Központi Orvosi Ügyeleten történik.

A szakellátásokat, illetve az egyéb elvégzendő laborvizsgálatokat kizárólag Siklóson, Mohácson, Pécssett érhetik el a betegek.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közügygyellási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	0	5	2,00
2019	0	0	0	0	4	0,88
2020	0	0	0	0	4	1,75
2021	0	0	0	0	2	1,00
2022	0	0	0	0	1	1,50
2023	0	0	0	0	1	1,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi ellátórendszeren keresztül mindenki igénybe veheti. A védőnők, illetve a háziorvosok a gyermekeknél már 1, 3, 6 hónapos korban úgynevezett státuszvizsgálatot végeznek, mely mind a testi, mind a szellemi fejlődésre kiterjed. A hatodik hónap után évente történik szűrővizsgálat 6 éves korig. Mára már emelkedő tendenciaként figyelhető meg, hogy a szülők többsége a nem kötelező (ingyenes, vagy térítésköteles) vakcinákat is beadatja gyermekének. Az iskolaérettséget vizsgáló státuszfelmérés 5 éves korban esedékes. A védőnői szolgálat védőnői a felnőtt női lakosság részére nővédelmi tanácsadást is tartanak. Az iskolaorvos és a védőnők az Iskola Egészségügyi szűrés keretében a testi fejlődés mellett látáshallás vizsgálatot is végeznek az iskolákban. A prevenciós és szűrőprogramokban a lakosság részvétele nem teljes körű, szükséges az egészségügyi ellátórendszer további fejlesztése, a preventív módszerek elterjesztése.

Napjaink népbetegségei közé tartoznak a szív- és érrendszeri megbetegedések, a magas vérnyomás, a magas vércukorszint. Ezek szűrését a háziorvos vizsgálatokkal, tesztekkel és laborminták alapján végzi, majd a megfelelő szakrendelésekre utalja a betegeket.

A gyermekbetegségek szűrése már a várandósság ideje alatt elkezdődik. A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok elvégzése, a kötelező védőoltások beadása a védőnő és a háziorvos bevonásával rendszeresen megtörténik. Mára már emelkedő tendenciaként figyelhető meg, hogy a szülők többsége a nem kötelező (ingyenes, vagy térítésköteles) vakcinákat is beadatja gyermekének.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodák és iskolák alaptevékenységei között szerepel a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése. Cél az integrált nevelés tárgyi, szakmai feltételeinek további fejlesztése, több fejlesztő játék beszerzése. A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi, oktatási és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgáltatás mind a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák, mind pedig a felnőttek, családok életvitelében jelentkező - többek közt - mentális problémák feltárásért, megoldásáért rehabilitációs tanácsadást végez és fogadóórát tart. Lapáncsa településen a lakosság számára sajnos egyelőre nem elérhető a fejlesztő és rehabilitációs ellátás.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Lapáncsa a Magyarbólyi Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha főzőkonyhája útján biztosítja az étkeztetést. Az egészséges táplálkozás szempontjából fontos szabályok betartásra kerülnek, így sok zöldség (nyers és párolt), illetve gyümölcs van jelen a menüben. Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére. Próbálják kerülni a cukor nagymértékű felhasználását. Lehetőség nyílik diétás étkezés igénybevételére is.

A közétkeztetésre vonatkozó jogszabályi környezet szigorításával 2015. őszétől fel kell tüntetni az étlapon az ételek kalória, energia-tartalmát, a zsír- és szénhidráttartalmát, só és cukormennyiségét. Ehhez biztosítanunk kell a szakmai felkészültséggel rendelkező humánerőforrást is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférés tornaterem, illetve sportpálya hiányában korlátozott. Helyi sportegyesülettel a település nem rendelkezik.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Családsegítő Szolgálat és a házi segítségnyújtók biztosítják az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Drogprevenciós szolgáltatások a településen nem elérhetők.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Lapáncsán nem üzemel népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A település állampolgárai számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése. Napjainkban azonban egyre nehezebb anyagi befektetés nélkül, vagy csekély anyagi befektetéssel olyan programokat, illetőleg szabadidős tevékenységekre lehetőséget biztosítani, amivel a társadalmi együttélést ösztönözni tudjuk. Szűkös anyagi források miatt kevés olyan önkormányzati szervezésű programot tudunk a lakosságnak nyújtani, amellyel ezeket a célokat megvalósíthatjuk.

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

Lapáncsán minden év Augusztus 20-án megrendezésre kerül a hagyományos Falunap.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	145	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Általánosságban elmondható, hogy az emberek társadalmi együttélése azért lehetséges, mert nagy többségük alkalmazkodik az adott társadalomban elfogadott normákhoz, viselkedési szabályokhoz. Sokféle normarendszer él egymás mellett a társadalomban, így Lapáncsán is. A településen élők jól alkalmazkodnak egymáshoz, konfliktusokról nincs információnk. Amennyiben a településen

előfordulna rasszista indítékból elkövetett támadás, vagy olyan társadalmi csoportok közötti konfliktus, amelynek vélelmezhetően etnikai dimenziója is van, az önkormányzat felelőssége is, hogy hatékonyan fellépjen az ilyen konfliktusok és jogsértések megelőzése érdekében.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai kézzel foghatóak a településen és környékén. Lapáncsa községen a katasztrófa helyzetek kialakulásánál figyelhető meg a településen az összetartás és segítőkészség.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Lapáncsán soha nem okoztak gondot az etnikai különbségek, mindig éltek roma származású családok a faluban, de tiszteletben tartva egymás kultúráját, szokásait, békés az együttélés.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Nem jellemző a településen, az önszerveződések inkább a civil szervezetekbe integrálódtak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
A lakossági adósságállomány újratermelődése	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
Eladósodás	Figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakásfenntartási támogatás igénybevételének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében), figyelemfelhívás az indokolatlan és nehezen

	nyomon követhető különböző hitelek felvétele ügyében.
Anyagi okok miatt fűtési nehézségek	Rászorulóknak tűzifával való segítése az önkormányzat részéről.
Hivatalos ügyek intézésének nehézségei	A Polgármesteri Hivatalban történő segítségadás, tanácsadás, hivatalos papírok kitöltésében segédkezés.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer (önkormányzati és társulás keretében) különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység, köznevelési, egészségügyi, szociális hálózaton keresztül valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A településen így a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben és szakmai programban jelen van.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	88	77	165	53,33%	46,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			6	3,64%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	7	8	15	4,24%	4,85%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	5	4	9	3,03%	2,42%

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása,
- d) gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

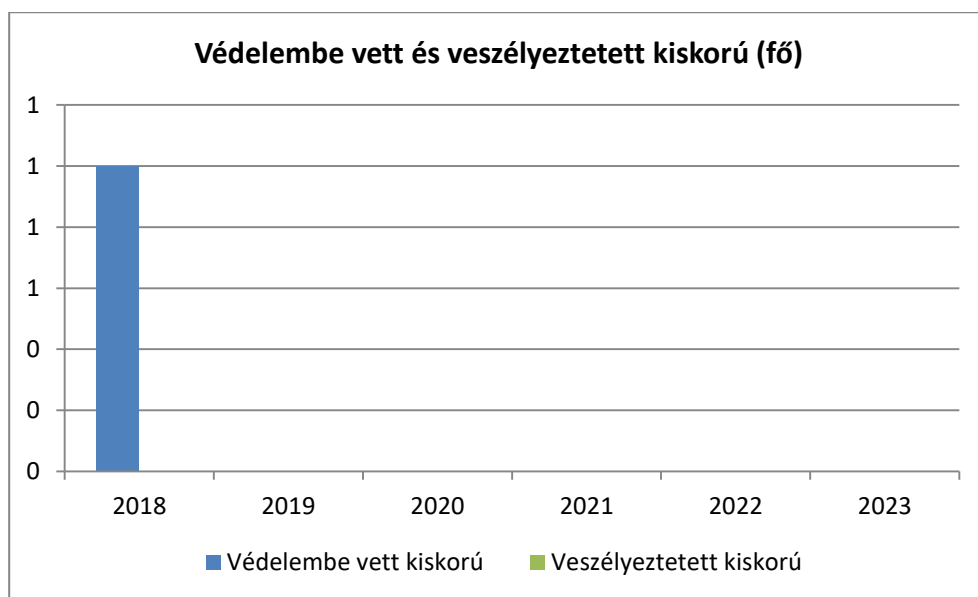
- a) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családbafogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) az átmeneti nevelésbe vétel,
- f) a nevelésbe vétel,
- g) a nevelési felügyelet elrendelése,
- h) az utógondozás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat-és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, és a gyámhatóság gyakorolja.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	1	n.a.
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

c)

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap (28.500,- Ft) összegének a 245%-át (69.825,- Ft), ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap (28.500,- Ft) összegének 225%-át (64.125,- Ft) az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

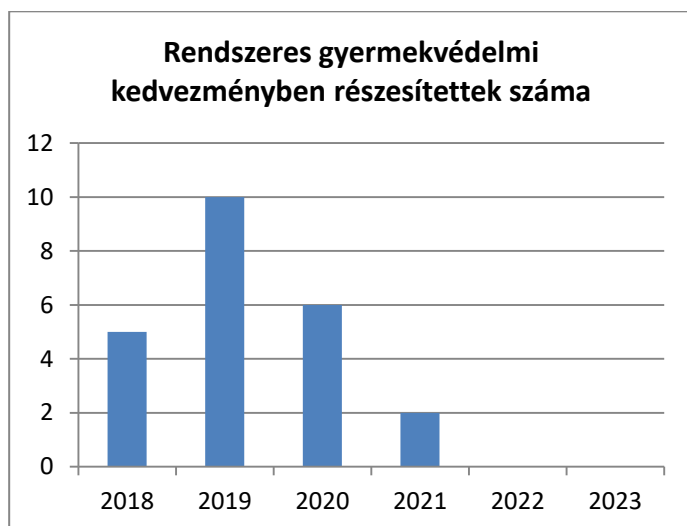
A Gyvt. 19. § (7) bekezdése értelmében vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban külön-külön számítva a szociális vetítési alap összegének húszszorosát, vagy együtt számítva a szociális vetítési alap összegének hetvenszorosát meghaladja azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen

lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A jogosultsági feltételek teljesülése esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság 1 év időtartamra állapítható meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretei között a gyermek ingyenes vagy kedvezményes intézményi étkeztetésre, a Gyvt. 20/A §-ban meghatározott pénzbeli támogatásra, valamint a Gyvt-ben és egyéb jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére jogosult.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	5
2019	10
2020	6
2021	2
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

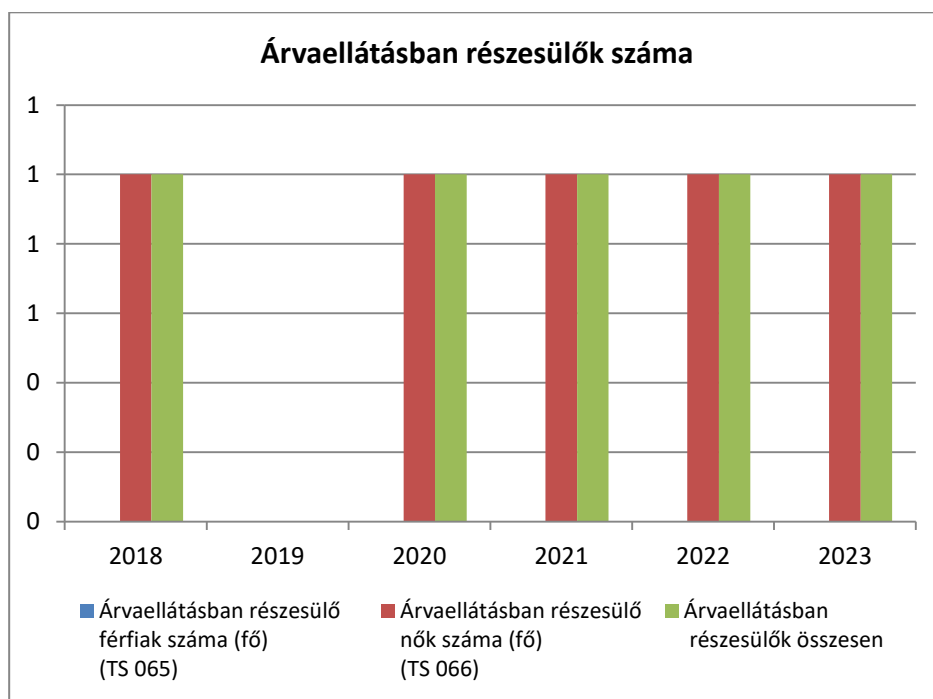
A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fenn áll, tárgyév augusztus hónapjára és november hónapjára tekintettel alapösszegű, 6.000,- Ft pénzbeli támogatást folyósít. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelők részére ez az összeg 6.500.-Ft.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál

sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	0	1	1
2019	0	0	-
2020	0	1	1
2021	0	1	1
2022	0	1	1
2023	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

A gyermekétkeztetést Lapáncsa Község Önkormányzata a Magyarbólyi Óvoda Fenntartói Társulás fenntartásában működő Magyarbólyi Óvoda - Magyarbóly, Damjanich u. 7. szám alatti - főző konyháján keresztül biztosítja az általános iskolás és óvodás gyermekek, valamint a mini bölcsődébe járó gyermekek részére. Az iskolás gyermekek az iskola menzáján, az óvodások és mini bölcsődések az óvoda épületében veszik igénybe az étkeztetést.

A gyermekétkeztetés térítési díját, illetve a mini bölcsődei gondozási díja a Magyarbólyi Óvoda Fenntartói Társulásban részt vevő települések esetében Magyarbóly Község Önkormányzat Képviselő-testületének a 8/2021.(V.28.) számú önkormányzati rendelete szabályozza. Azon mini bölcsődei gondozásban, óvodai nevelésben részesülő, valamint az általános iskola 1-8. évfolyamán nappali rendszerű oktatásban részt vevő tanulói esetén, akik a mindenkor hatályos Gyvt.

rendelkezései alapján térítési díjkedvezményre nem jogosultak, az étkeztetésért a rendeletben meghatározott összegű térítési díjat kell fizetni. A mini bölcsődei gondozásban részt vevő gyermekek esetében valamennyi (reggeli, tízórai, ebéd, és az uzsonna) étkeztetési forma, az óvodai ellátásban részt vevő gyermekek esetében szintén valamennyi (tízórai, ebéd és uzsonna) étkeztetési forma igénybevétele kötelező. Az általános iskolás gyermek számára nem kötelező valamennyi étkezési típust igénybe venni, de az étkeztetés igénybevétele esetén a főétkezésről lemondani nem lehet.

A gyermekétkeztetés személyi térítési díja azonos az intézményi térítési díj összegével, amely összeget az intézményvezető a hatályos jogszabályoknak megfelelő kedvezmények és mentességek figyelembe vételével állapít meg.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése szerint az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban, az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, illetve olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy nevelésbe vették. Az intézményi gyermekétkeztetést továbbá ingyenesen kell biztosítani az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették. Az 1–8. évfolyamon felüli, nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára is ingyenes az intézményi gyermekétkeztetés, ha nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

A gyermekétkeztetés esetén, valamennyi törvényi előíráson alapuló kedvezményes étkezési forma biztosításra került a gyermekek részére.

f) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem releváns.

g) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem él szegregált, telepszerű lakókörnyezetben gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

2013. szeptember 1-jei hatállyal a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalma és e tény fennállásának megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike, a Gyvt.-ben került szabályozásra. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető, ebben az esetben a feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fenn áll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsony (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik),

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül, legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ,

- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek - (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény).

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fenn áll, tárgyév augusztus hónapjára és november hónapjára tekintettel emelt összegű (6.500,- Ft) pénzbeli támogatást folyósít. A támogatás kifizetése nem az önkormányzat költségvetését terheli, 100%-ban állami finanszírozás, melyet a központi költségvetés biztosít.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelemben vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgáltatás a településen úgy működik, hogy a Pécsi Tudományegyetem által foglalkoztatott védőnő alá tartoznak a vidéki gyermekek is.

A védőnőhöz családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek. Egészségfejlesztési, sport- és szabadidős, szünidős programokhoz a gyermekek csak saját szervezésben férnek hozzá. A település önkormányzata szűkös anyagi forrásai miatt szünidős programokat nem, vagy csak nagyon ritkán tud szervezni.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvosi szolgálat a védőnői szolgálathoz hasonlóan úgy működik körzetünkben, hogy a magyarbólyi házi orvos jár ki Illocska, Lapáncsa és Kislippó településre heti egy alkalommal rendelést tartani. Fenti adatok a Nagyharsányi Közös Önkormányzati Hivatal Magyarbólyi Kirendeltségének egészére vonatkozik, a házi orvos településre vonatkozó adatokat nem tudott szolgáltatni, mert a doktor egy praxisban látja el az összes települést. Az ellátott gyermekek száma minden évben az ellátottak közel felét teszi ki.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.
2023	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Lapáncsa Község Önkormányzata a gyermekjóléti szolgáltatást a Beremendi Gyermekjóléti és Szociális Társulás (7827 Beremend, Szabadság tér 1.) tagjaként a Beremendi Alapszolgáltatási Központ Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: szolgálat) útján biztosítja.

A szolgálat a gyermekjóléti szolgáltatást a szülő, más törvényes képviselő kérelmére, a Gyvt.-ben felsoroltak, valamint a jegyző, a gyámhivatal vagy bármely állampolgár - a gyermekek veszélyeztetettségére utaló - jelzése alapján végzi. A kérelmet előterjeszteni, illetve a jelzést megtenni közvetlenül a szolgálatnál lehet. A szolgálat vezetője - külön eljárás nélkül - biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja az Szt. 64. §-a szerinti családsegítés feladatait: a szolgáltató működési területén a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzését, a krízishelyzet megszüntetését, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás biztosít. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja továbbá a Gyvt. 39. §-a és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat: a szolgáltató működési területén a gyermek testi és lelki egészségének, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez nyújtott szolgáltatás biztosítását. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás elősegíti a szociális munka eszközeivel és módszereivel (családgondozás) a problémák komplex módon való kezelését, a családokban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárását, a problémamegoldást. Módszerek: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, adományok közvetítése.

A szolgálat tevékenysége elsődlegesen a személyes kapcsolattartásra épül. A szolgálat által nyújtott valamennyi szolgáltatás térítésmentes. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes, kivéve az együttműködésre kötelezett személyeket, akik számára kötelező. A kapcsolattartás a szolgáltatást igénybe vevőkkel elsősorban személyesen találkozással (családlátogatás, ügyfélfogadás) valósul meg, de levélben, telefonon és e-mailben is történhet a kommunikáció. A kapcsolattartás minden formájára kötelező a titoktartás és az adatvédelmi jogszabályok betartása. A szolgáltatást önként igénybe vevők esetében az első találkozás a szolgáltatónál vagy az igénybe vevő otthonában, tartózkodási helyén történik. A személyes segítő kapcsolat helyszíne a problémától függően lehet: - a kliens lakása, tartózkodási helye, - a szolgáltató székhelye, területi irodája, - amennyiben a kliens állapota szükségessé teszi, a gondozás kizárólag tartózkodási helyén is történhet. Az ellátás igénybevétele az szolgálat ügyfélfogadási idejében történik.

Egy szakember végzi Magyarbóly, Illocska, Lapáncsa és Kislippó településeken a gondozási feladatokat. Hetente egy alkalommal, szerdai napon a magyarbólyi hivatalban is kapcsolatot tart az érintett személyekkel és családokkal, valamint tájékoztatja a hivatal dolgozóit a felmerült problémákról.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátását a Magyarbólyi Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, a Magyarbólyi Óvoda, illetve a Vigyáz-Lak Mini Bölcsőde biztosítja. A felsorolt intézményekbe jár a Nagyharsányi Közös Önkormányzati Hivatal Magyarbólyi Kirendeltségéhez tartozó településeken élő gyermekek többsége. Néhány éve elindult egy „divathullám”, melynek következtében elkezdtek a szülők a gyermekeiket más települések iskoláiba járatni. Egyik évben emiatt nem indult első osztály. Szerencsére azóta ez a szokás elmaradozott, már csak egy-egy olyan család maradt, aki máshová viszi gyermekét óvodába, illetve iskolába.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelmi rendszer fontos eleme, a jelzőrendszer megfelelő hatékonyságú működése. A Családsegítő Szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A cél, hogy a szakemberek feladatukat ellátva, egymás munkáját kiegészítve segítsék a gyermekek veszélyhelyzetbe kerülésének megelőzését, illetve a veszélyeztetett gyermekek ellátását. A veszélyeztetettség

jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. Ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A helyi jelzőrendszer tagjai (az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei: védőnő, háziorvos, a hivatal ügyintézője, jegyző, családsegítő) törekszenek az együttműködésre. Mivel kis lélekszámú településről van szó, a személyes kapcsolatok nem elhanyagolhatóak. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják. A családokban jelentkező nevelési problémákat legkorábban (a gyermek életkorának megfelelően) a védőnő és az oktatási intézmények észlelik. Kiemelt szerepe és felelőssége van tehát ezen intézmények pedagógusainak, gyermekvédelmi felelőseinek és a védőnőnek.

A jelzőrendszer területünkön is működik, tagjai állandó kapcsolatban vannak egymással, együttműködésük hatékonynak, eredményesnek mondható. Az esetkonferenciákon a meghívott szakemberek többsége részt vesz, és minden szakember törekszik a gyermekek érdekében a saját területén a lehető legjobb megoldási javaslattal élni a felmerült problémák megoldására. A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A definiált veszélyeztetettség - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének. Sajnos az a tapasztalat, hogy nem mindig élnek jelzési kötelezettségeikkel az érintettek, így előfordul, hogy néhány probléma csak később jut tudomásra más fórumon keresztül, pl. a szomszéd vagy a hivatal teszi meg a jelzést.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtelenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét.

- g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak, anyaotthon, családok átmeneti otthona, településünkön nem működik.

Otthon hiányában a szolgálat családgondozója biztosítja az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok és személyek szociális és mentálhigiénés ellátását.

- h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférés tornaterem, illetve sportpálya hiányában korlátozott.

- i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Szünidei étkeztetés: A Gyvt.) 21/C. § (1) bekezdés a) pontja alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A 21/C.§ (2) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a bölcsődében, mini bölcsődében, bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani. Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés igénybevételekor az ételt a gyermekek részére a Falugondnok szállítja ki.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat által szervezett programokon a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek egyaránt részt vesznek.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés a szolgáltatások nyújtása kapcsán nincs, és nem is volt soha jellemző. Az egyenlő bánásmód elve minden tekintetben érvényesül.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Pozitív diszkriminációról a hátránykompenzáló juttatások, illetve szolgáltatások kapcsán, az ellátórendszer keretein belül nincs tudomásunk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, (látási, hallási) értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az Szt. rendelkezése szerint nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgát megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai,

iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek nevelését a köznevelési intézmények vállalják. Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda, megbízással logopédust alkalmaz. A Magyarbólyi Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskolában egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	0	0	n.a.
2022	0	0	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	0	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	5	0
2019	6	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvoda és az, iskola nevelői, tanárai folyamatosan képzik magukat, hogy a társadalmi változásokhoz igazodva nevelhessék, fejleszthessék a gyermekeket. Az óvoda egy fő logopédust és egy fő gyógypedagógust, az általános iskola egy fő iskolapszichológust foglalkoztat megbízási szerződéssel. Az óvoda biztosítja a sajátos nevelésű gyermekek integrált nevelését. Együtt nevelésben történik az ő ellátásuk, mellette a gyógypedagógus egyéni fejlesztést is tart számukra, de lehetőség van kis csoportban foglalkoztatásra is. A logopédiai ellátás része a nevelésnek, ami szükség esetén korai időben segíti a gyermeket. Óvodapedagógusok és fejlesztő szakemberek együtt nevelik, fejlesztik az óvodásokat.

Az intézménybe felvehető maximális gyereklétszám a megnövekedett igények miatt már 60 fő. Helyhiány miatt még soha nem kellett gyermek felvételét elutasítani.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	0	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	4	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	60	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6h	
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	
Óvodapedagógusok száma	4	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	
Gyógypedagógusok létszáma	-	

Dajka/gondozónő	3
Kisegítő személyzet	3

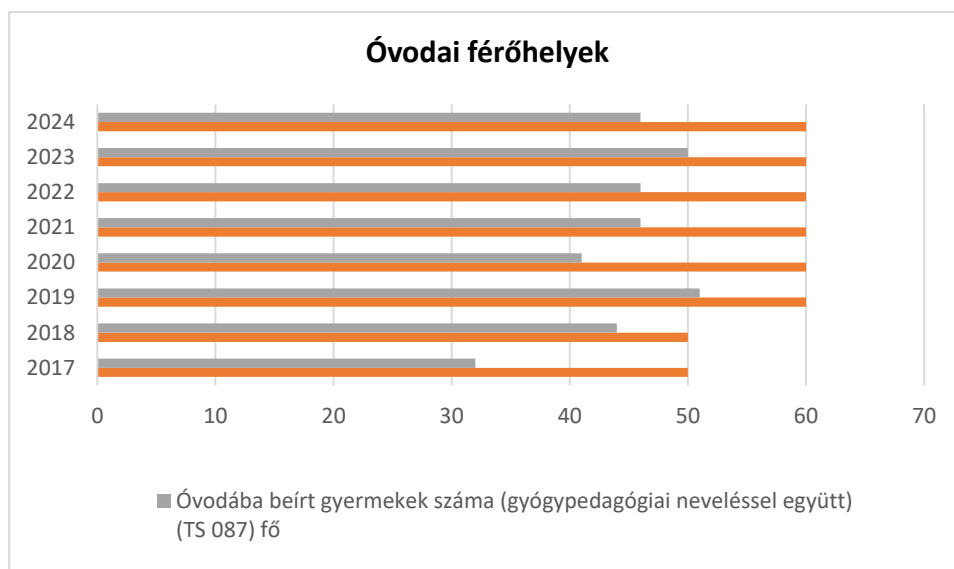
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcs oportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermek száma nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcs oportra jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2022	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)(TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Lapáncsán hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink, az intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt. Amennyiben a jövőben hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés történne, a gyermekek és tanulók kivétel nélkül meg fogják kapni a szükséges szakmai támogatást.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések;

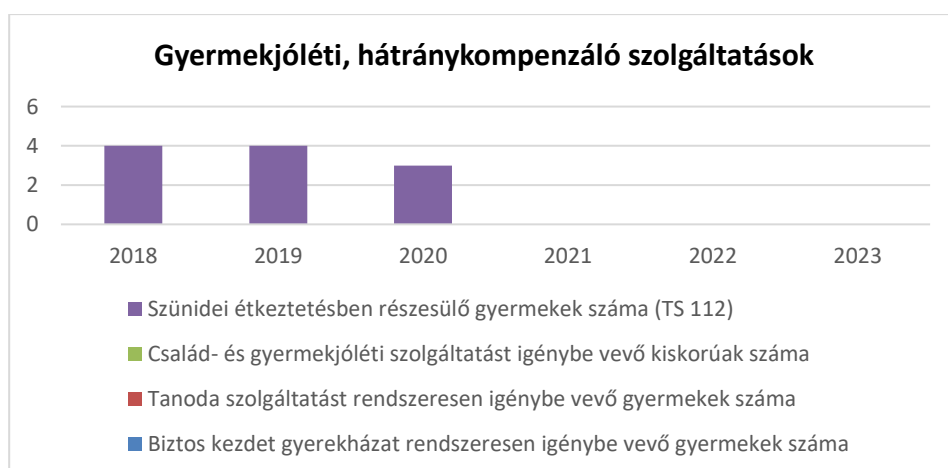
Az önkormányzatnál nincs olyan adatbázis, amely a településen bármilyen kompetenciamérési adatokat tartalmazna, ezért az intézmények közötti, a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérésekről sincs információnk.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatás, szolgáltatás nincs a településen.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	4
2019	n.a.	n.a.	n.a.	4
2020	n.a.	n.a.	n.a.	3
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0
2023	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

2021-től kezdve a településen egy gyermek részére sem került rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapításra, emiatt Lapáncsa településen a szünidei gyermek étkeztetés biztosítására sem került sor.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.
Elszegényedés jelei	Óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé.
Érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé.
Hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek étkeztetése	Minden érintett gyermek vegye igénybe a kedvezményes étkeztetést, erről az elutasító szülőket meg kell győzni.
Szülői rossz példa követése (alkoholizmus, munkakerülés), ösztönzés és támogatás elmaradása, melynek következménye az alacsony iskolai végzettség és munkanélküliség.	Iskolai és védőnői ösztönzés a továbbtanulásra.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- szociális biztonság területén,

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv 12. §-a előírja, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat a más munkavállaló jogának megsértésével vagy csorbitásával.

Hátrányos megkülönböztetés az önkormányzatnál foglalkoztatott közfoglalkoztatott nőket nem éri, hiszen elvünk, hogy egyenlő munkáért egyenlő bér jár.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

Az Önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkezik a nők esélyegyenlőségi problémáinak tekintetében.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

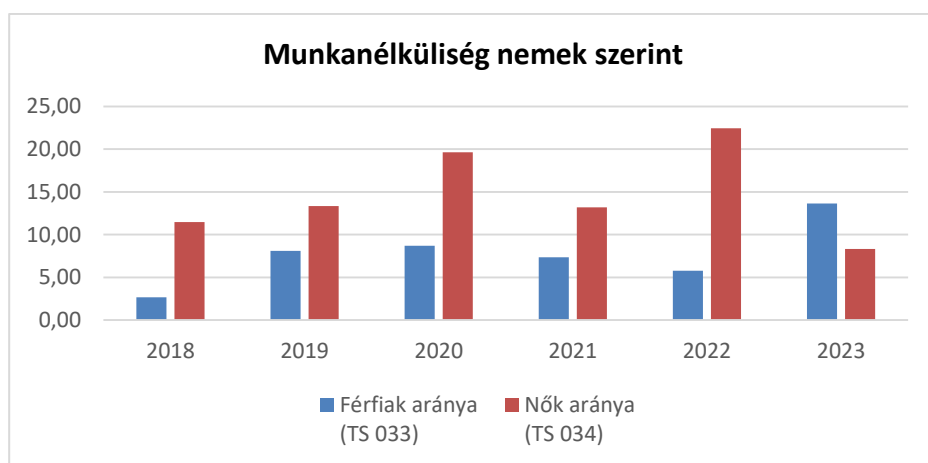
A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

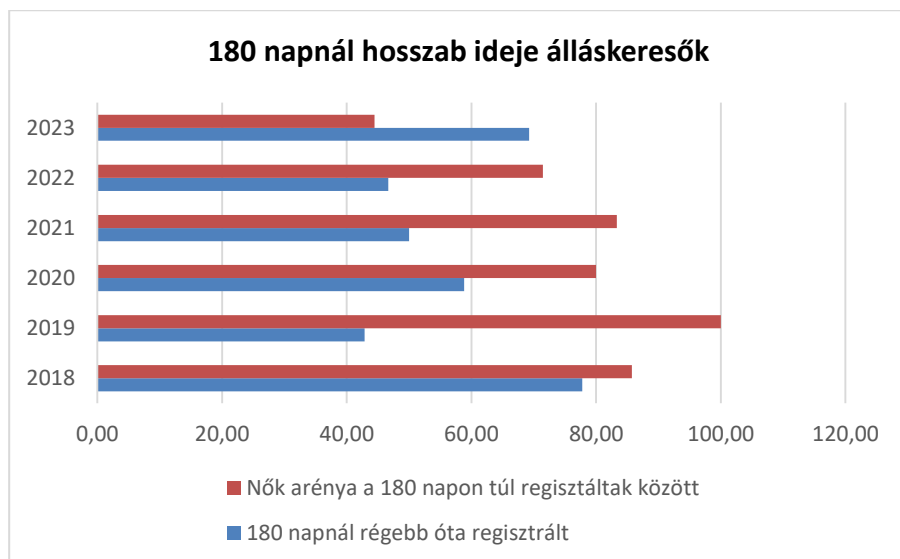
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	2,67	11,48	7,08%
2019	8,11	13,33	10,72%
2020	8,7	19,64	14,17%
2021	7,35	13,21	10,28%
2022	5,8	22,45	14,13%
2023	13,64	8,33	10,99%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

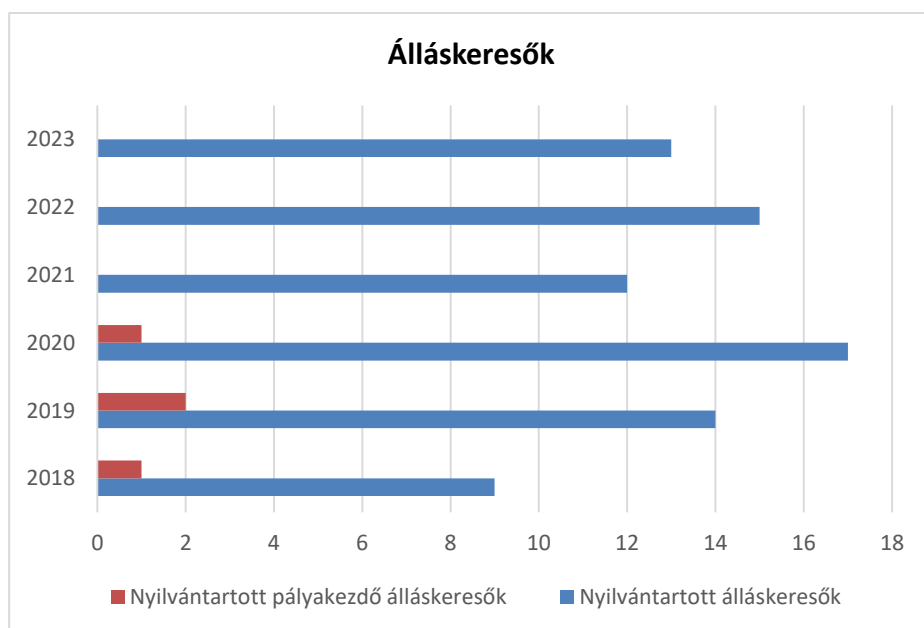
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	77,78	85,71
2019	42,86	100
2020	58,82	80
2021	50	83,33
2022	46,67	71,43
2023	69,23	44,44

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	9	1
2019	14	2
2020	17	1
2021	12	0
2022	15	0
2023	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. További problémát jelent az iskoláskorú gyermekek nyári elhelyezése. Több esetben úgy oldják meg ezt a problémát, hogy a nagyobb iskoláskorú gyermek vigyáz otthon a kisebbre, míg a szülők dolgoznak.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerőpiacon az alacsony végzettségű nők számára a különösebb képesítést, képzettséget nem igénylő munka adhat lehetőséget. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, és ez már önmagában is egy olyan tényező, amely rontja az egyén munkavállalási esélyeit.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hátrányos megkülönböztetés az önkormányzatnál foglalkoztatott nőket nem éri, hiszen elvünk, hogy egyenlő munkáért egyenlő bér jár.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mely településünkön több formában is megoldott.

A tekintetben kevés adat áll rendelkezésünkre, hogy a gyersről, gyedről munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülő feladatait, biztosít-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket. A helyi tájékozódás alapján azonban elmondható, hogy léteznek ún. „gyermekbarát” munkahelyek, illetve a szülők, a nagyszülők, ismerősök segítségét, közreműködését veszik igénybe a gyermekek nevelését, oktatását biztosító intézménybe szállításakor és hazavitelekor.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. Mint azt korábban már kielemeztük, a település mini bölcsődével, óvodával, iskolával rendelkezik. Nyáron nehezebb a felügyelet megoldása, egyrészt a két hetes óvodai bezárás miatt, de még inkább az iskolás gyermekek miatt, akik nyári elhelyezése nem megoldott. Ez a szülőkre óriási terhet jelent.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek napközbeni ellátását a Magyarbólyi Óvoda, a Vigyáz-Lak Mini Bölcsőde, és a Magyarbólyi Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola biztosítja.

Az óvoda a gyermek hároméves korától (a jogszabályban előírt feltételek mellett 2,5 éves korától) a tankötelezettség kezdetéig tartó, a teljes óvodai életet átívelő foglalkozásokat és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is magában foglaló óvodai nevelési tevékenységgel összefüggő feladatokat látja el. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője, segítője, figyelembe véve a családok sajátosságait, szokásait. A Magyarbólyi Óvoda nevelése minden esetben gyermekközpontú, személyközpontú, befogadó. A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi.

Az óvoda szemléletével, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét, nem adnak teret az előítéleteknek semmilyen tekintetben. Arra törekszenek, hogy megfelelő tárgyi környezetben, a személyi feltételek biztosításával, a gyermeki szükségletek kielégítésével, a nyugodt, derűs, családias, biztonságot nyújtó óvodai légkört teremtenek, amelyben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzák. Felelős pedagógusként vallják, hogy az óvodás gyermek egészséges fejlődése azt kívánja, hogy az óvoda az óvodás gyermekekért legyen, a boldog gyermekkor színterévé váljon. A Vigyáz-Lak Mini Bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amely a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését-gondozását biztosítja. A mini bölcsőde létrehozásának elsődleges indoka az volt, hogy a településünkön a 20 hetes-3 éves korosztály intézményes elhelyezésére nem volt megoldott. A településünkön élő lakosok közt sok a fiatal, többgyermekes család, ahol az édesanyák a gyermekvállalást megelőzően aktív munkavállalók voltak. A mini bölcsőde elsősorban azoknak az édesanyáknak – rajtuk keresztül a családjaiknak – próbál segítséget nyújtani, akik szeretnének visszamenni a munka világába, és ehhez gyermekük napközbeni ellátására van szükségük. A mini bölcsődei férőhelyének száma: 7 fő. A gyermekek nevelését és gondozását 1 fő szakképzett kisgyermeknevelő, és 1 fő bölcsődei dajka látja el. Arra törekszenek, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermekeket. A bölcsődei élet megszervezése a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirendet foglalja magába. A napirendet úgy alakítják ki, hogy a gyermek egyéni igényeit időben kielégíthesse a kisgyermeknevelő, de közben a közösség életében is áttekinthető rendszer legyen, megteremtve a biztonságérzetet, az időben való tájékozódást, az események előrelátását és az önállósodás lehetőségét.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. A család-és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés egyik eleme a védőnői ellátás, amely a település lakosai részére teljes körűen biztosított.

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismertek átadását, a védőnői szolgálaton kívül a család-és gyermekjóléti szolgálat segíti. A családtervezés azonban még mai is sok esetben gondot, problémát jelent, a szociálisan hátrányos helyzetűek körében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A védőnő a várandós nőket már a terhesség kezdetétől gondozásba veszi és szülést követően a gyermek 6 éves korának betöltéséig figyelemmel kíséri mind az édesanyát, mind pedig a gyermeket. A védőnő segítséget nyújt a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. Kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy nagy hangsúlyt kapjanak azon jellegű tájékoztatások, amelyek azon szerveket mutatják be, ismertetik, ahova a bántalmazott nők fordulhatnak. Fontos feladat a nők ez irányú tájékoztatása, és a figyelemfelhívás (pl. felvilágosító programok már az iskolában, plakátok, stb.)

A családon belüli erőszak megelőzése, felderítése és ez által a bűnelkövetők kiszűrése érdekében a körzeti megbízottak rendszeresen vesznek részt a jelzőrendszeri tagok esetmegbeszélésein, ahol értesülhetnek a térségben előadódó családi gondokról, kiskorúak testi és szellemi fejlődését hátrányosan befolyásoló eseményekről.

Az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján azonban egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Családok átmeneti elhelyezését településünk nem tudja biztosítani, se önkormányzati, se egyéb fenntartású (egyházi, alapítványi) anyaoththon nem működik.

Otthon hiányában a Szolgálat családgondozója biztosítja az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok és személyek szociális és mentálhigiénés ellátását.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők szerepvállalása megfigyelhető az elmúlt években, mivel a képviselő-testületben is több nő tevékenykedik. Jelenleg az önkormányzati női képviselők száma: 3 fő. Megállapítható, hogy településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Lapáncsán is, mint a legtöbb hasonló adottságú településen a nők számos nehézséggel találkoznak életpályájuk során. A munkanélküliség is ezek köré tartozik. Minden korosztálynak megvannak a maga nehézségei, problémái. Nehéz elhelyezkedni a nőnek, ha fiatal, mert családalapítás előtt áll, nehéz visszakerülni a munka világába a gyes után, vagy ha 40-50 éves kor körül vagy után szűnik meg a munkaviszonya. A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban

van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

Sok nő azért nem tud állást vállalni, mert nem tudja gyermekét megfelelően elhelyezni, nem tolerálják a munkahelyek, ha az édesanya gyermekápolási táppénzre otthon marad beteg gyermekével. Ha egy munkáltatóhoz a meghirdetett állásra egy férfi és egy fiatal nő jelentkezik, nem tudatos diszkrimináció miatt, de a nő esélye a jövőbeli gyermekvállalás miatt lecsökken.

Szükség lenne olyan képzéseket szervezni, melyek megszerzésével esélyük lenne a későbbiekben munkát találni, és elhelyezkedni.

Bérkülönbséget nem véltünk felfedezni a női és férfi munkavállalók, illetve a családos nők, vagy egyedülálló nők tekintetében.

A bérkülönbségek inkább a betöltött álláshely és az elvégzett munka, valamint az iskolázottság miatt keletkeznek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.
A nők munkaerőpiacra való visszatérését nehezíti, hogy a gyerekek nappali ellátását célzó intézmények nyitva tartása nem alkalmazkodik az igényekhez.	Gyerekek nappali ellátását célzó intézmények nyitva tartásának kialakítása a célcsoport igényeinek megfelelően.

6. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

6.1 Az idősokorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Ma még sok idősobb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségileg aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevőlegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia nemcsak az idősöket, hanem a középkorúakat és a felnövekvő nemzedékeket is megszólítja, célkitűzéseivel hatni akar rájuk, hiszen a sikeres idősödést már igen korán kell megalapozni. „Korunkban több idős ember él a Földön, mint bármikor ezelőtt és arányuk a lakosság egészéhez viszonyítva tovább növekszik. Ezek az idős felnöttek nagymértékben hozzá tudnak járulni a társadalom fejlődéséhez.” – fogalmazódott meg az UNESCO 1997-es, Hamburgi Nyilatkozatában.

A Stratégia hosszú távú keresztmetszetű, a jelenre és a jövőre is fókuszál, mint jövőtervezési technika, tervezési spirált fogalmaz meg. A Stratégia legfőbb céljainak meghatározása hosszú távon, 2034-ig.

Idősügyi Nemzeti Stratégia elvei:

- a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartásának növelése,
- az idősokori jövedelembiztonság megteremtése,
- a társadalmi integráció erősítése,
- a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősök szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősök élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
- az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,
- az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztése már a fiatalokkorban,
- a társadalmi szemléletváltás mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

Az idősokorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

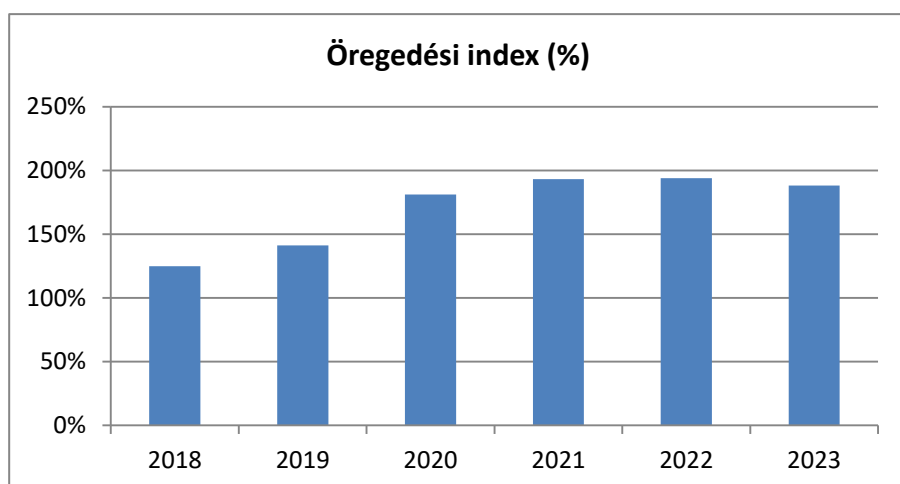
- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama.

Az idősokorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önállósági képessége beszűkül.

Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

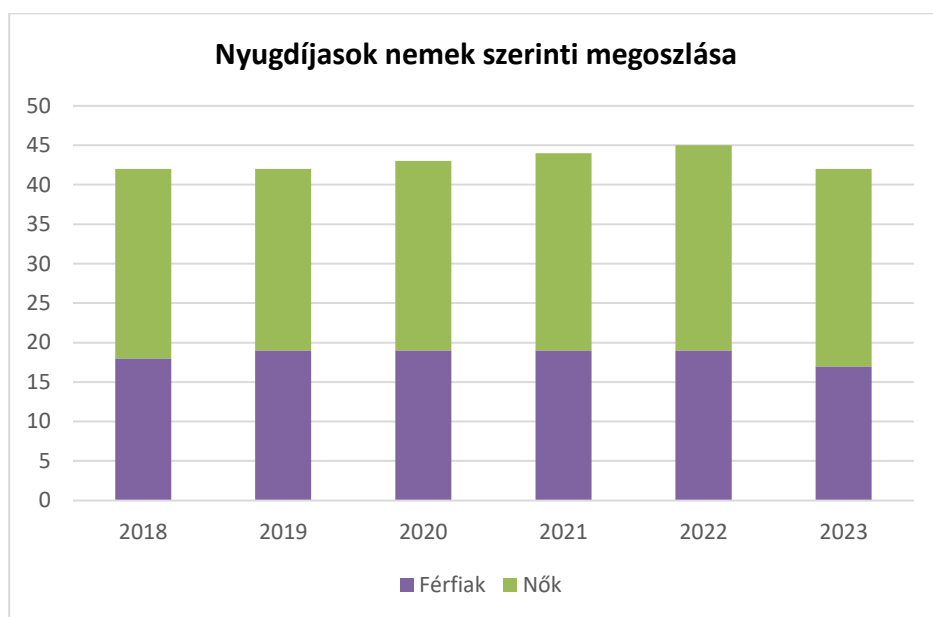
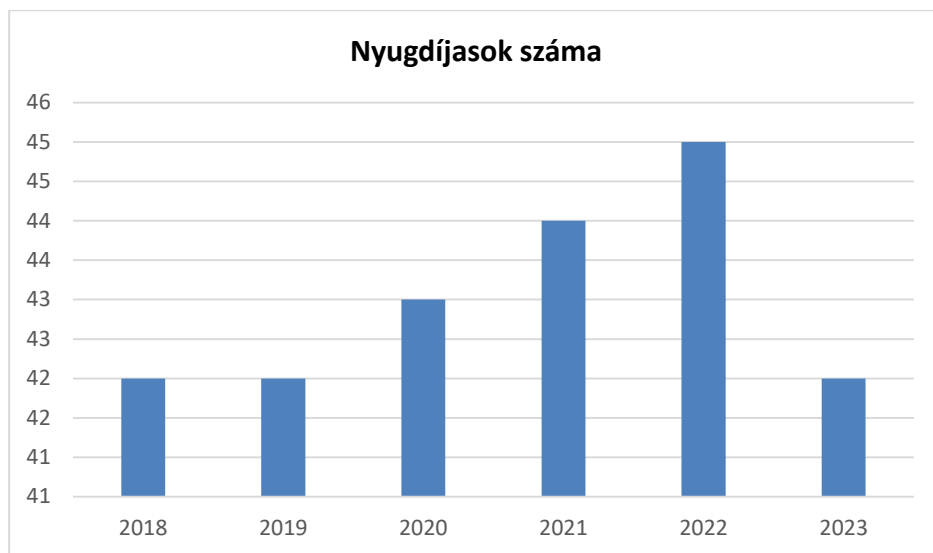
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	25	20	125,00%
2019	24	17	141,18%
2020	29	16	181,25%
2021	29	15	193,33%
2022	33	17	194,12%
2023	32	17	188,24%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	18	24	42
2019	19	23	42
2020	19	24	43
2021	19	25	44
2022	19	26	45
2023	17	25	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

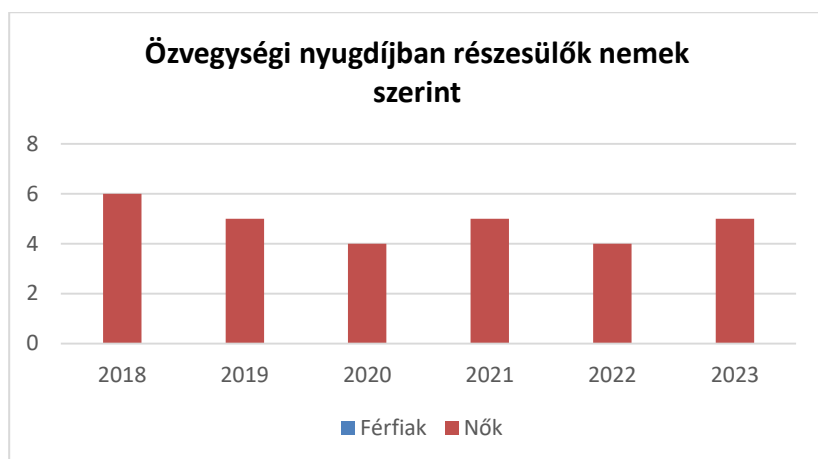
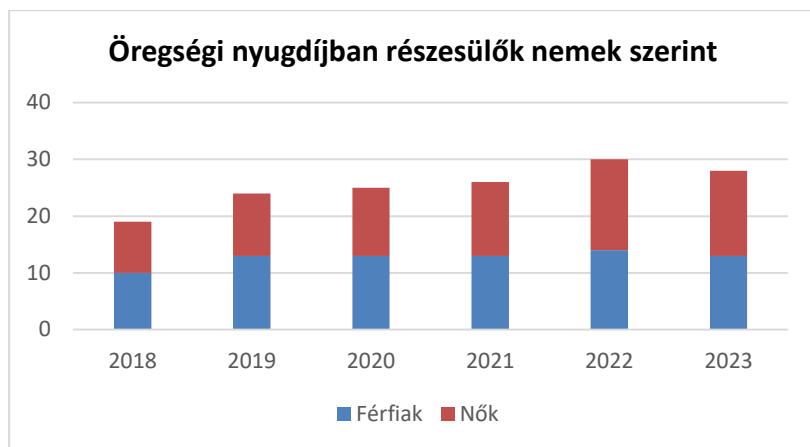
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	0	0	10	9	0	6	1
2019	0	0	13	11	0	5	1
2020	0	0	13	12	0	4	1
2021	0	0	13	13	0	5	1
2022	0	0	14	16	0	4	1
2023	0	0	13	15	0	5	1

Forrás:

TeIR,

KSH

Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	9	14	17	12	15	13
41-45 év (TS 042)	Fő	3	1	3	0	2	0
	%	33,33%	7,14%	17,65%	0,00%	13,33%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	0	2	1	3	1
	%	0,00%	0,00%	11,76%	8,33%	20,00%	7,69%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	1	1	1	1	0
	%	0,00%	7,14%	5,88%	8,33%	6,67%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	0	0	1	1	2
	%	11,11%	0,00%	0,00%	8,33%	6,67%	15,38%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	4	4	3	3	3
	%	33,33%	28,57%	23,53%	25,00%	20,00%	23,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A helyi adatgyűjtés hiányos a tekintetben, hogy az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága milyen mértékű. Figyelemmel a nyugdíjazás szabályozásának változásaira, jellemzően a nyugdíjra jogosult személyek többsége igénybe veszi a nyugellátást, alacsony számban használják ki a továbbfoglalkoztatás lehetőségét. Az idősek, nyugdíjasok egy része azonban, jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen végezne jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha valamilyen speciális tudással rendelkezik. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési kisebb, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A nyugdíjasok közül többen, akiknek egészségi állapota engedi, jövedelmi helyzetükre tekintettel, nyugdíj kiegészítésként jövedelemszerző tevékenységet végeznek. A környéken a mezőgazdasági idénymunka bír e tekintetben nagyobb jelentőséggel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési kisebb, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt.

Hátrányos megkülönböztetés az időskorú lakosságra vonatkozóan annyiban érvényesül, hogy a nehezebb, emberi szervezetet jobban igénybe vevő munkára elsősorban fiatal jelentkezőket várnak. Napjainkban egy 50 év feletti férfi vagy nő nehezen talál magának állást. Minden ebbe a korosztályba tartozó személy megpróbálja megtartani állását, tudván azt, hogy új munkahelyet találni a környéken nagyon nehéz. Sokan azért nem mernek jövedelmezőbb lehetőségeket megpályázni, mert félnek a kudarctól és attól, hogy a régi munkahelyen történő felmondással és az új munkahelyen egy esetleges sikertelen felvétellel állás nélkül maradnak.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Településünkön az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése sajnos nagyon nehéz. A házi orvosi ellátás hetente egyszer érhető el községünkben. Ha ezen az egy napon kívül kell orvoshoz menni, akkor azt Magyarbólyban tehetik meg. A legközelebbi járó betegeket fogadó szakellátások pedig Siklóson és Mohácson találhatóak meg. Ahhoz, hogy ezeket az ellátásokat igénybe vegyék, a falugondnok szükséges. Ő szállítja őket az orvoshoz időpontra, és ha kell váltja ki a receptjüket.

Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít, illetve segít elő:

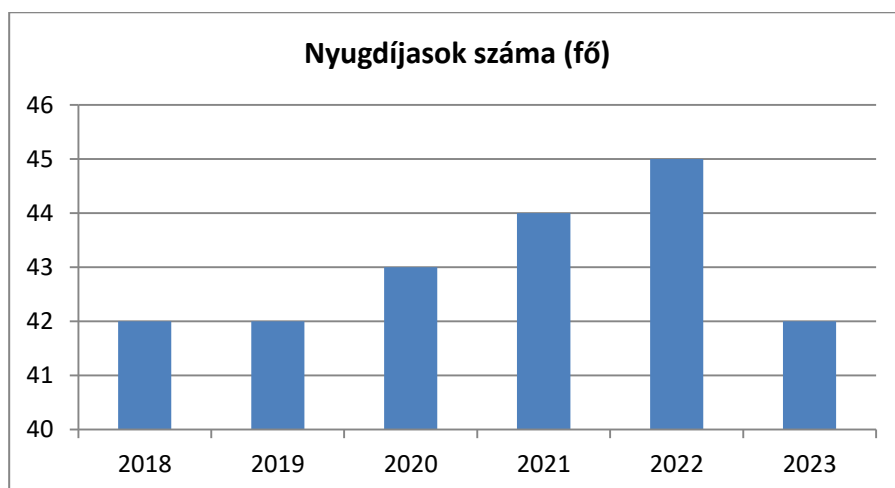
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés, melyet elsősorban koruknál fogva rászorulóknak vesznek igénybe.

Jellemző a szolgáltatásainkra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

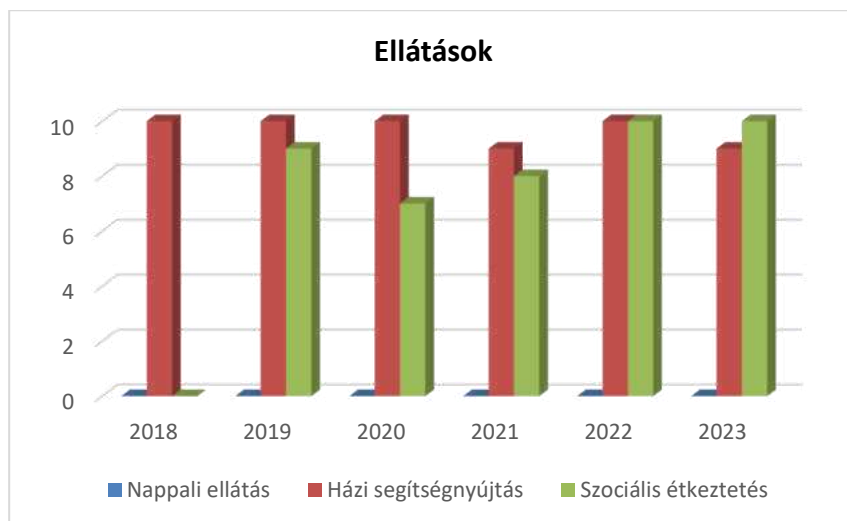
6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	18	24	42
2019	19	23	42
2020	19	24	43
2021	19	25	44
2022	19	26	45
2023	17	25	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	25	0	10	0
2019	24	0	10	9
2020	29	0	10	7
2021	29	0	9	8
2022	33	0	10	10
2023	32	0	9	10

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés az IKSZT-ben biztosított, ezekhez az idősök éppen úgy hozzáférnek, mint bármelyik korosztály.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz képest rosszabb. A digitális kompetencia, az élethosszig tartó tanulás (Long Life Learning) napjainkban minden korosztály számára fontos az esélyegyenlőség megvalósítása céljából. Megfigyelhető a településünkön is, hogy azok a nyugdíjasok, idős emberek, akik már nyugdíjba vonulásuk előtt aktív korokban is használtak számítógépet vagy érdekli őket a számítógép használata nem jelent különösen problémát annak megtanulása. Az ő számukra a számítógép használata mindennapos. Egyre több családban fordul elő, hogy a család egy vagy több tagja külföldön szerez munkát, ők hónapokig nem találkozhatnak szeretett családtagjaikkal, és a nyugdíjas anya, apa, hirtelen elkezd érdeklődni a számítógép iránt, skype-on keresztül kommunikálnak gyermekeikkel. Ott, ahol nincs motiváló tényező, a nyugdíjas emberek továbbra sem érdeklődnek a számítógép adta lehetőségek iránt. Lapáncsán nincsenek olyan tanfolyamok, programok, melyek az idősök informatikai tudását hivatottak fejleszteni.

d) a generációk közötti programok.

Generációk közötti kapcsolatteremtést erősítő programok rendezése a településen nem jellemző.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település minden programján aktívan részt vehetnek, azonban a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés a településen korlátozott számban biztosított. Programokat az önkormányzat anyagi fedezet hiányában csak ritkán szervez. A katolikus misék alkalmával templomba járnak, ott cserélnek egymással információt. Az idős korosztályú személyek háztartásában is egyre több a számítógép. A fiatalabb generáció sok esetben megtanítja az időseket az internet és a számítógép használatára.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerint.
A daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bevezetése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy jelentősebb számban vannak közöttük időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával, betegség vagy baleset következtében vált azzá.

A fogyatékos személyek speciális segítséget igénylő emberek. Életük nem kevesebb, és nem több, egyszerűen más, másfajta emberi élet. A fogyatékos ember, a betegekhez, az idősekhez és a gyermekekhez hasonlóan segítségre szorul.

A szociális ellátások igénybevevői között jelen vannak a fogyatékkal élő személyek is. A fogyatékkal élők számára elérhető a családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Településünkön több súlyos fogyatékkal élő személy is él.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

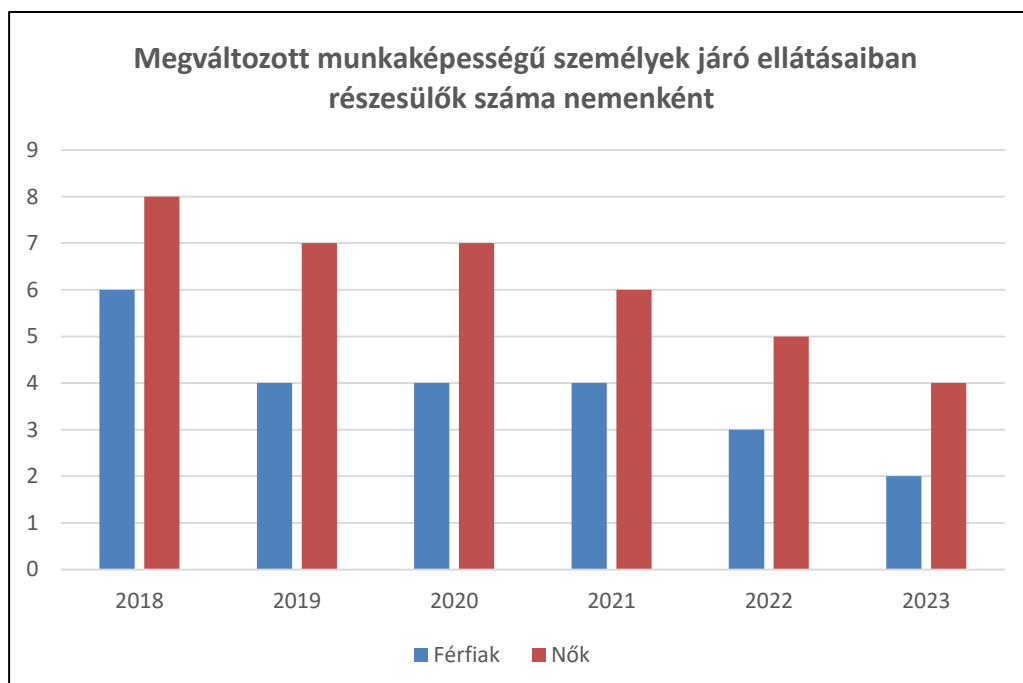
A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdij, járulék. Gyakran az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

A fogyatékkal élők által végzett munka jellemzően egyszerű. A foglalkoztatást szabályzók azonban nem kedvezőek. A munkáltató részéről egyre szigorúbbak és túlzott adminisztrációt igényelnek. A fogyatékkal élők oldaláról pedig jövedelmi értékhatár szab gátat a munkavállalásnak.

Közfoglalkoztatás keretében az önkormányzat nem alkalmaz fogyatékkal élőket. Egyrészt azért, mert a munkakör, amelyet közfoglalkoztatás keretében be lehet tölteni, nem teszi lehetővé fogyatékkal élő alkalmazását a fizikai munka nehézsége miatt. Másrészt pedig azért, mert a település önkormányzata munkahelyet teremteni kizárólag ebben a foglalkoztatási támogatás keretében tud.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	6	8	14
2019	4	7	11
2020	4	7	11
2021	4	6	10
2022	3	5	8
2023	2	4	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdenni. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük előmozdításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 15-16. §-a alapján a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását.

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak.

A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén a fogyatékossgal élők tekintetében nincs tudomásunk. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak.

A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdij, járulék. Gyakran az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

A falugondnoki szolgáltatás közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó alapfeladatai:

- a) a közreműködés
aa) az étkeztetésben,

ab) a házi segítségnyújtásban (a rászoruló, egyedül élő emberek sorsát folyamatosan figyelemmel kíséri, jelzi problémáikat az illetékes szervek felé, napi gondjaik megoldásában segítséget nyújt – bevásárlás, tűzifa-behordás, hó-eltakarítás)

ac) a közösségi és szociális információk szolgáltatásában;

b) az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, így

ba) a háziorvosi, szakorvosi rendelésre szállítás,

bb) az egyéb egészségügyi intézménybe, szűrővizsgálatokra történő szállítás,

bc) a gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása;

c) az óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása, így

ca) az óvodába, iskolába szállítás,

cb) az egyéb gyermekszállítás (rendszeres és eseti rendezvényekre, képességfejlesztő foglalkozásokra, ünnepségekre, versenyekre).

A falugondnoki szolgáltatás közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó kiegészítő feladatai a lakossági szolgáltatások, így:

a) a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése, valamint az ehhez kapcsolódó szállítási feladatok elvégzése szükség szerint,

b) az egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása,

c) az egyéb lakossági szolgáltatások, egyéb alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés,

d) mozgáskorlátozottak szállítása,

e) munkanélküliek, álláskeresőik Siklói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályba szállítása (igény szerint, polgármesteri engedéllyel),

f) Sportolók, helyi kultúrcsoport szállítása (igény szerint, polgármesteri engedéllyel).

Az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatások, így:

a) az ételszállítás önkormányzati intézménybe,

b) az önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére,

c) a falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása,

d) a település szempontjából fontos információk, hírek gyűjtése, közvetítése,

e) közmunkát ellátó személyek munkavégzésének irányítása, a polgármester utasításai alapján,

f) aktív részvétel a közterületek, zöldövezetek karban-, tisztántartásában (kaszálás, árkok tisztítása, hó-eltakarítás, egyéb karbantartási munkák, gépkarbantartások).

Házi segítségnyújtás:

Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,

b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,

c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást. Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.

Kislippó településen is működik a házi segítségnyújtás, jelenleg egy fő végzi el ezt a feladatot.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:

Kiszolgáltatott helyzetben sokszor lehetünk, például olyan betegségek esetén, mely mozgáskorlátozottsággal, szédüléssel, látászavarral jár. Ha nem biztonságos a mozgásunk, egyedül élünk, vagy idős hozzátartozónk igényel több felügyeletet napközben, melyet munka mellett nehéz megoldanunk és szeretnénk őt biztonságban tudni. Bár a mai modern technika adta lehetőségek sok könnyítést jelentenek némely esetben (pl. mobil telefon), de főleg az idősek számára körülményes a használatuk: nem látják jól a számokat, nehezen nyomják meg a gombokat, többször leejthetik, ráadásul pont a problémás helyiségekbe (fürdőszoba) nem vihetik magukkal, ahol pedig a balesetek veszélye megnőhet.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás életmentő lehet azok számára is, akik családtag, közeli barát vagy jó szomszéd hiányában magányosan élnek, és válsághelyzetben nem számíthatnak senkire.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint megállapítható pénzügyi és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként, amennyiben ennek szükségét érzik biztosítható: szociális alapszolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés.

Fogyatékos személyek számára ápolást, gondozást nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmény, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs. Erre jelenleg nincs is igény, az érintettek ellátása családon, környezeten, illetve a szociális alapszolgáltatás keretén belül megoldott.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják:

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételekre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében

akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóóthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló-gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).

A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A települési önkormányzat tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége megoldott.

Településünkön a polgármesteri hivatal épülete, benne az orvosi rendelő is, és az IKSZT szintén akadálymentes, így a fogyatékkal élők számára az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programok akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személy részére a Fot-ban meghatározottak szerint biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás mindig akadálymentesített környezet biztosításával történik.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

A rámpa és a kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak. (Pl. idősek, nők, kisgyermekesek.)

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Lapáncsa Község Önkormányzata támogat minden olyan civil szervezetet, amely hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújt, vagy kíván bevezetni. Önkormányzatunk tisztában van azzal, hogy a fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre, ezért az önkormányzat a jövőben is ki fogja használni az adódó pályázati lehetőségeket. A közterületek, járdák felújítása során az önkormányzat mindig gondoskodott a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Településünkön az önkormányzat a fogyatékossgal élők részére nem nyújt hátránykompenzáló juttatást, Lapáncsán nem működik ilyen jellegű szolgáltatás.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok Lapáncsa településen nincsenek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Mivel a településünkön alacsony a fogyatékkal élők száma, ezért az őket érintő társadalmi problémák száma is csekély, ezekről nincs tudomásunk.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Zöld területek, parkok és terek rendben tartása szükséges	Zöld területek rendben tartása, traktor beszerzése
Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése indokolt	Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítése
Önkormányzati bérlakások biztosítása szükséges az arra rászorultak részére	Önkormányzati bérlakások kialakítása
Belterületi utak járdák minősége akadályozza a lakosok, idősek, fogyatékkal élők közlekedését	Belterületi utak, járdák javítása
Buszmegállók modernizálása, javítása időszerű	Buszmegállók javítása
Jelenleg a szennyvízelvezetés nem megoldott	Szennyvíz elvezetés megoldása, szennyvízcsatorna kiépítése
Konditerem kialakítása szükséges	Konditerem kialakítása
Önkormányzati épületek akadály-mentesítése, fogyatékkal élők és idősek közlekedésének segítése szükséges	Akadály-mentesítés
Egészségügyi és higiéniai problémák	Ingyenes szűrések szervezése, családsegítők és védőnő bevonásával.
Jelenlegi falubusz állapota	Új falugondnoki busz beszerzése

Temető és a benne található katolikus templom állapotának megőrzése	Temető, és a katolikus templom felújítása
Nincs kiépítve gázvezeték a településen	Gázvezeték kiépítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Településünkön egy civil szervezet működik, a Lapáncsai Tűzoltó Egyesület, ők aktív tevékenységet folytatnak. Az Önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja a szervezetet, azok rendezvényeit.

- b) helyiönkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Nincs lakossági szerveződésű szakkör vagy bármilyen társadalmi csoport, aki egy bizonyos tevékenység végzése, vagy bizonyos cél érdekében szerveződött össze.

Az önkormányzatnak egyrészt ezért nehéz bárminemű előrelépést eszközölnie, bárminemű szervezkedést, vagy programot megvalósítani, mert nincs olyan szervezet, amellyel karöltve ezeket megvalósíthatná.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a térségi és területi társulásokkal. Kölcsönösen segítik egymást, részt vesznek egymás munkájában. Több kötelező önkormányzati feladatot társulási formában látnak el.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településen nemzetiségi önkormányzat nem működik, nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységek a községben nincsenek.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek hasznos szabadidő eltöltésének, tehetségfejlesztésének támogatásától kezdve az időskorúak, és az egész lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat nyitott a for-profit szereplők kezdeményezéseire. Nagy szerepe az esélyegyenlőségi feladatokban a foglalkoztatás biztosítása lenne. Ennek köszönhetően ezen réteg külső megítélése jobb lenne, életkörülményeik javulnának.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, szakemberek. Módszere a kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet a helyben szokásos módon kihirdetésre került, így az állampolgárok is véleményt mondhattak.

Az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz a település honlapján, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Lapáncsa működtet HEP fórumot.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése. A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében. Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a lehetséges jogosultak közül kevesen veszik igénybe.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése. Szülők tájékoztatása a kedvezményről járó további támogatásokról.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya. A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerint. Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bevezetése. Szűrővizsgálatok biztosítása.

	problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek. Gyakran válnak áldozattá.	Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése. Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedése.
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb. A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas. A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát. A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások. Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Szabadidős programok szervezése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgató csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van. A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő. Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése. Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon, falugondnoki szolgálat aktívabbá tétele
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Zöld területek, parkok és terek rendben tartása szükséges Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése indokolt Önkormányzati bérlakások biztosítása szükséges az arra rászorultak részére Belterületi utak járdák minősége akadályozza a lakosok, idősek, fogyatékkal élők közlekedését	Zöld területek rendben tartása, traktor beszerzése Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítése Önkormányzati bérlakások kialakítása Belterületi utak, járdák javítása

Buszmegállók modernizálása, javítása időszerről Jelenleg a szennyvízelvezetés nem megoldott Konditerem kialakítása szükséges Önkormányzati épületek akadály- mentesítése, fogyatékkal élők és idősek közlekedésének segítése szükséges Egészségügyi és higiéniai problémák Temető, ravatalozó és a temetőben található katolikus templom állapota Nincs kiépítve a gázvezeték a településen	Buszmegállók javítása Szennyvíz elvezetés megoldása, szennyvízcsatorna kiépítése Konditerem kialakítása Akadály-mentesítés Ingyenes szűrések szervezése, családsegítők és védőnő bevonásával. Temető, ravatalozó és a temetőben található katolikus templom felújítása Gázvezeték kiépítése
--	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák ugyanolyan eséllyel kapnak munkát, mint a magyar állampolgárok, társadalmunk aktív résztvevői lehessenek, ne legyen olyan nemzetiség, mely kizártnak érzi magát. Legfőbb célunk az, hogy egymással békésen, biztonságban éljünk együtt, neveljük gyermekeinket.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményein javítsunk, problémájukra megoldást találjunk, lehetőségeikről folyamatos tájékoztassuk őket. Minden ember egyenlő, függetlenül attól, hogy az életet szerényen vagy jómódban éli. Gyermekeink együtt járnak iskolába, óvodába, egymás között találnak barátokra. Törekszünk szegény sorsú embertársaink megsegítésére.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek megfelelő ellátását, nevelés, egészség, elhelyezés és biztonság tekintetében. Nevelésük fontos, a társadalom számára hasznos, hogy művelt és szorgalmas, megbízható, családszerető ember válhasson belőlük. Ösztönözzük őket a továbbtanulásra, új ismeretek elsajátítására, egymás elfogadására és megsegítésére.

Folyamatosan odafigyelünk az idősekre, azok szükségleteire, tájékoztatókkal és programokkal segítjük őket értesülni a világ dolgairól. Óvjuk egészségüket, segítünk annak megőrzésében. Ösztönözzük őket új dolgok felfedezésére, a társadalmi kapcsolatok ápolására, hogy a környezetüknek értékes és tapasztalt tagjai maradhassanak, akikhez a fiatalabb generáció örömmel fordulhat tanácsért, segítségért.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy egyenlő eséllyel induljanak a munka világába, ösztönözzük a párokat a gyermekvállalásra, megpróbáljuk megoldani a GYES-ről GYED-ről visszatérő édesanyák gyermekeinek nyári elhelyezését. Lehetőséget keresünk arra, hogy a nők, mint a család központjai részt vehessenek minél több egészségügyi szűrésen és vizsgálaton egészségük megőrzése érdekében.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre és azok biztonságára, életminőségük javítására azzal, hogy számukra az akadálymentesítést mielőbb, teljes körűen megvalósítsuk.

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Zöld területek rendben tartása, eszközök, traktor beszerzése	Zöld területek, parkok és terek rendben tartása szükséges	Zöld területek hasznosabb kihasználása szabadidő eltöltésére	Pályázati lehetőségek kihasználása, eszközökre	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Zöld területek, parkok és terek rendben tartása,	polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Több ember tartózkodása a település zöld területein	Pályázati, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
2	Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítése	Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése indokolt	Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése	Pályázati lehetőségek kihasználása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése	polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Kevesebb bűncselekmény és közlekedési szabálysértés a településen	Pályázati, pénzügyi, technikai	Pályázati és lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
3	Önkormányzati bérlakások kialakítása	Önkormányzati bérlakások biztosítása szükséges az arra rászorultak részére	Önkormányzati bérlakások kialakítása	Pályázati lehetőségek kihasználása, szolgálati, önkormányzati bérlakások kialakítására	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Önkormányzati bérlakások kialakítása	Polgármester, képviselő-testület, családsegítő szolgálat	2030. 12. 31. (kedd)	Ne legyen a településen hajléktalan személy	Pályázat, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
4	Belterületi utak járdák javítása	Belterületi utak járdák minősége akadályozza a lakosok, idősek, fogyatékkal élők közlekedését	Biztonságosan használható utak, járdák felújítása, építése, a járhatatlan előkijáratok javítása	Pályázati lehetőségek kihasználása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Belterületi utak javítása	Polgármester, képviselő-testület, Közútkezelő	2030. 12. 31. (kedd)	Település útjainak javítása	Pályázat, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, együttműködés helyi vállalkozókkal	nincs ilyen együttműködés
5	Buszmegállók javítása	Buszmegállók modernizálása, javítása időszerű	Az emberek egészségének megőrzése, komfortérzet javítása	Pályázati kiírás, költségvetés Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Buszmegállók rendbe tétele	Polgármester, Pannon Volán	2030. 12. 31. (kedd)	Településen található buszmegálló korszerűsítése	Pályázat, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés

6	Szennyvíz elvezetés megoldása, szennyvízcsatorna kiépítése	Jelenleg szennyvízelvezetés nem megoldott	Meg legyen oldva a szennyvízelvezetés	Pályázati kiírás	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Szennyvíz elvezetésének megoldása	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Szennyvíz-elvezetés kialakítása	Pályázati, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	Magyarbóly, Kislippó, Illocska Községek Önkormányzatával
7	Játszótér kialakítása, bővítése, karbantartása	Gyermekek szabadtéri mozgásának, egészségének megőrzése fontos lenne	A gyermekek komfortérzetének javítása	Pályázati kiírás, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Játszótér kialakítása	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Játszótér kialakítása	Pályázati, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
8	Konditerem kialakítása	Konditerem kialakítása szükséges	Egészség megőrzése, kondíció javítása	Pályázat, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Konditerem kialakítása	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Konditerem kialakítása	Pályázati, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
9	Akadálymentesítés	Önkormányzati épületek akadálymentesítése, fogyatékkal élők és idősek közlekedésének segítése szükséges	Mozgáskorlátozottak, idősek segítése	Pályázat, költségvetés Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Akadálymentesítés	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Akadálymentesítés	Pályázati, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
10	Ingyenes szűrések szervezése, családsegítők és védőnő bevonásával.	Egészségügyi és higiénias problémák	Egészségtudatos életmód, egészségmegőrzés, higiénia	Szórólapok, tájékoztatók Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Ingyenes szűrések szervezése	Háziorvos, polgármester, falugondnok, védőnő	2030. 12. 31. (kedd)	Adatgyűjtés	Költségvetés, önerő	Hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
11	Gázvezeték kiépítése	Jelenleg a községben nincs gáz bevezetve	Minden ingatlanban legyen gáz bekötve	Pályázati kiírás Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Gázvezeték kiépítése	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Gázvezeték kiépítése	Pénzügyi, pályázati	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	Illocska Község Önkormányzatával
12	Temető, ravatalozó, katolikus templom felújítása	A községben található temető, és annak területén található ravatalozó és katolikus templom felújítása, karbantartása.	A községben található temető, és annak területén található ravatalozó és katolikus templom felújítása, karbantartása.	Pályázati lehetőségek kihasználása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	A községben található temető, és annak területén található ravatalozó és katolikus templom felújítása, karbantartása.	Polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	A temető, ravatalozó, katolikus templom felújítása, karbantartása.	Pályázat, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése	Rossz szülői példa, hátrányos helyzet öröklése	Továbbtanulásra való ösztönzése	Önkormányzat költségvetése	MNTFS 2030); Új Roma Stratégia (2019-2030)	Programszervezés, szolgáltatások bővítése	Polgármester	2030. 06. 30. (vasárnap)	Felmérés, adatgyűjtés	Pályázati lehetőségek	Önkormányzat költségvetése, önerő megléte, pályázatok	nincs ilyen együttműködés

2	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata	Adósságállomány	Hitelfelvétel kockázatának folyamatos megismertetése, adósságállomány csökkentése.	Tájékoztatók	MNTFS 2030); Új Roma Stratégia (2019-2030)	Tájékoztató füzetek készítése, előadások megtartása, életminőség javítása.	Szociális szféra, polgármester,	2030. 12. 31. (kedd)	Felmérés, adatgyűjtés	Pénzügyi rálátás szükséges	Pályázatok, önerő, költségvetés	nincs ilyen együttműködés
3	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása	Munkanélküliség csökkentése	Munkahelyteremtés, munkanélküliek számának csökkentése	Önkormányzat éves terve	MNTFS 2030); Új Roma Stratégia (2019-2030)	Közfoglalkoztatási pályázat.	Polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Munkanélküliség felmérése	Előző években vásárolt eszközök, oktatások, munkavállalók	Pályázat, költségvetés, önerő	nincs ilyen együttműködés

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Szülők tájékoztatása a gyermek oktatásának kedvezményről járó támogatásokról	Szociális lemaradás, a gyermek oktatásának anyagi terhei.	Szociális hátrányokból eredő lemaradások felzárkóztatása	Gyermekevédelmi törvény, helyi rendelet	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Adatok átadása, támogatások megállapítása, szociális igazgatási csoport	Polgármester, jegyző, igazgatási csoport	2030. 06. 30. (vasárnap)	Óvodai, iskolai nyilvántartások.	Adatszolgáltatások, nyilvántartások	Költségvetés	Magyarbóly Község Önkormányzatával
2	Iskolai és védőnői ösztönzés továbbtanulásra.	Szülői ösztönzés hiánya, minek következtében a gyermek nem tanul tovább, nem szerez szakmát, megnő a munkanélküliség esélye.	A szülői rossz példakövetésének kiküszöbölése. Felkészítés a továbbtanulásra.	Közzétartási fejlesztési terv, továbbtanulási tájékoztatók	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Iskolai előadások, továbbtanulási szándékról felmérések	Iskola, családsegítő szolgálat,	2030. 06. 30. (vasárnap)	Továbbtanulási mutatók	Iskolai nyílt napok, tanárok, szülők, gyerekek.	Önerő	Magyarbóly Község Önkormányzatával

III. A nők esélyegyenlősége

1	Meg kell oldani a nyári gyerekelhelyezés problémáját. Gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.	Nyári gyerekelhelyezés problémája, munkanélküli nők magas aránya.	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerőpiacra mérsékelni a szegénység kialakulásának kockázatát.	Intézmények SZMSZ-e	„A nők szerepének erősítése családban és társadalomban” (2021–2030)	Családbarát foglalkoztatás, , nyári gyerekelhelyezés megoldása, közfoglalkoztatás megszervezése	Óvoda, iskola, polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Ellátott gyermekek száma, nők munkavállalásának felmérése	Anyagi forrás megszervezése	Költségvetés, pályázatok, normatíva igénylés	Magyarbóly Község Önkormányzatával
2	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások.	Elszegényesedés a többi gyermeket nevelő családban.	Családok támogatása az édesanyák munkabárállásával.	Szociális törvények, önkormányzati rendeletek	„A nők szerepének erősítése családban és társadalomban” (2021–2030)	Megismerjék támogatási lehetőségeket, a gyermekjóléti szolgáltatások	Polgármester, jegyző, szociális ügyintéző, családsegítő szolgálat	2030. 12. 31. (kedd)	Gyermekek munkavállalási statisztikája	Családsegítő szolgálat, falugondnoki szolgálat, önkormányzat dolgozói	Önkormányzat költségvetése, önerő	Magyarbóly Község önkormányzatával
3	Szabadidős programok szervezése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi	Családi konfliktusok kialakulásának csökkentése, mentális állapot javítása.	nincs ilyen	„A nők szerepének erősítése családban és társadalomban” (2021–2030)	Szabadidős programok szervezése. Zöldterületek és közparkok felújítása.	Polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Felmérések, adatgyűjtés	Pályázati lehetőségek	Önkormányzati önerő, pályázatok	Magyarbóly Község önkormányzatával

		konfliktusokhoz is vezethet.										
IV. Az idősök esélyegyenlősége												
1	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bevezetése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenció szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.	Helyben nem biztosított szakellátások és szűrések	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	nincs ilyen	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Felmérés, hogy kinek van szüksége szűrővizsgálatokra, egészségügyi intézményekbe történő elszállításra, gyógyszerkiváltásra.	Polgármester, falugondnok	2030. 12. 31. (kedd)	Utaztatások száma	A falubusz üzemanyag költsége, a falugondnok szabad munkaidő kapacitása	Önkormányzat költségvetése, önerő, normatíva igénylés	nincs ilyen együttműködés
2	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerint.	Magas az egyedül élők száma	Társadalmi életre való részvétel növelése, ösztönzése	Költségvetés	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Függetlenséget és aktivitást megőrző programok, szolgáltatások szervezése, képzések	Polgármester, falugondnok	2030. 12. 31. (kedd)	Igényfelmérés, képzések szervezése, programban részt vevő idősök aránya	Pályázatok, önkormányzati önerő, képzési lehetőségek, falugondnoki szolgálat.	Költségvetés, pályázatok, programszervező	nincs ilyen együttműködés
3	Idősök személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedése.	Gyakran válnak áldozattá.	Idős emberek biztonságának védelme.	Statisztikák, rendőrségi beszámolók	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Polgárőrséggel együttműködve fokozottan ügyelnek, azokra az otthonokra, ahol idős emberek élnek.	Rendőrség, polgármester, családsegítő szolgálat	2030. 12. 31. (kedd)	Betörések, csalások, lopások számának csökkentése	Emberi erőforrás védelemhez	Költségvetés	nincs ilyen együttműködés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Életminőséget javító intézkedések bevezetése	Háziorvosi nyilvántartás	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	Problémák feltárása, elemzések készítése	Védőnő, háziorvos	2030. 12. 31. (kedd)	Résztvevők aránya	Adatgyűjtést végzők, előadók	Önerő	nincs ilyen együttműködés
2	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokban, falugondnoki	Az egészségügyi prevenció szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni abban, hogy a fogyatékkal élők minél nagyobb számban vegyenek részt a szűrővizsgálatokon.	Háziorvos nyilvántartása	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	A vizsgálatokra történő elszállítás kapcsán a falugondnoki szolgálat, aktivizálása	Háziorvos, polgármester, falugondnok	2030. 12. 31. (kedd)	Fogyatékkal élők nyilvántartása	Falubuszhoz üzemanyag.	Falugondnoki szolgálat működtetése, normatíva igénylés.	nincs ilyen együttműködés

	szolgálat aktívabbá tétele											
3	A kommunikáció színtere az internet világa, amely felhasználók otthonába hozzatják közösséget.	Fogyatékkal élők gyermek nevelés színtere az internet világa, pályázati lehetőségek a teleház működtetésére	nincs ilyen	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Az internet használat lehetősége r vel új információk szerzése, kapcsolattartás hasonló emberekkel, ügyek intézésének megkönnyítése	Polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Fogyatékkal élők száma	Pályázati kiírások	Pályázatok, önerő, költségvetés	nincs ilyen együttműködés	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

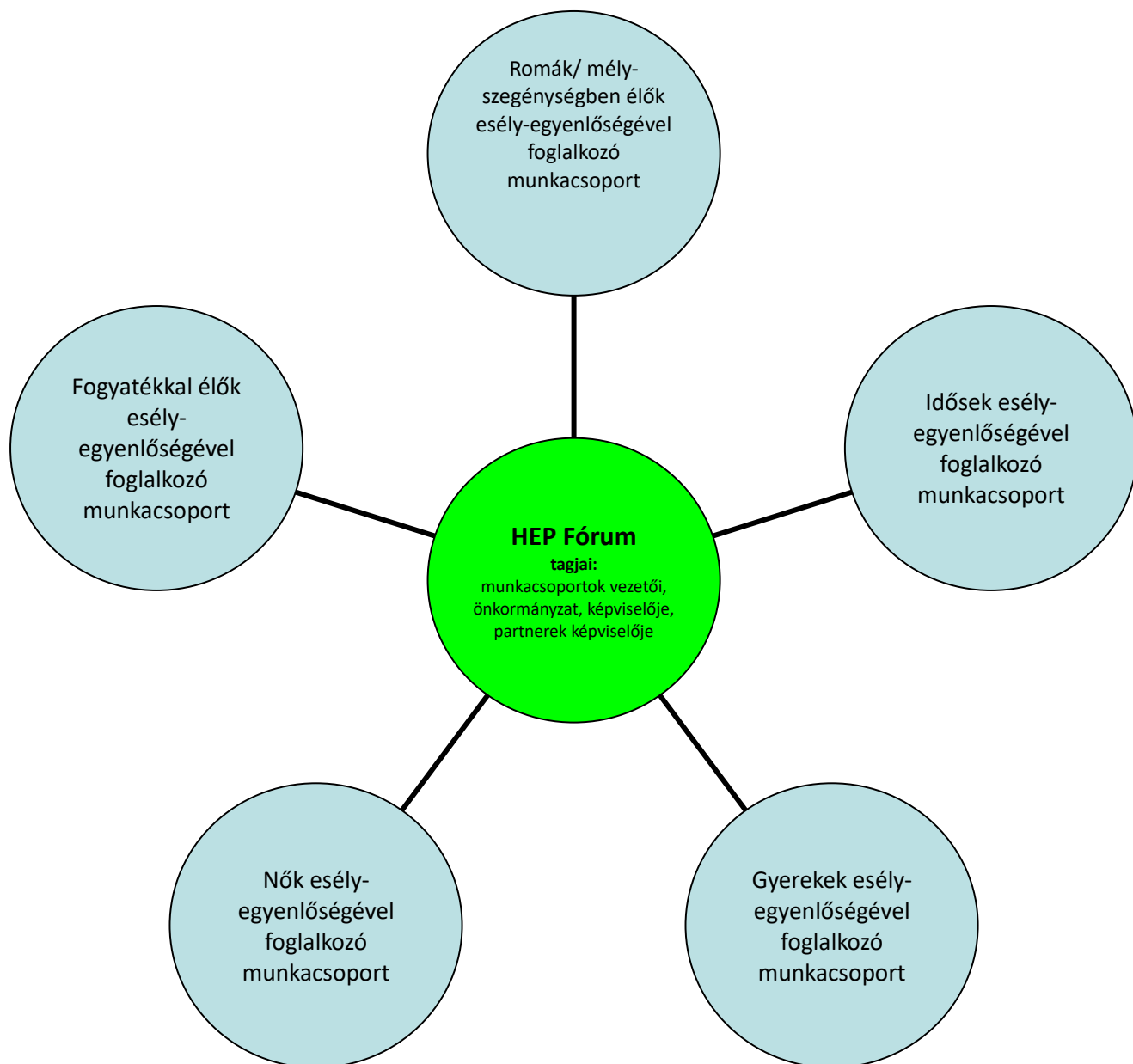
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Lapáncsa község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Lapáncsa község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 36/2025. (VI.20.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: Lapáncsa, 2025.06.20.

Nagyharsányi Közös Önkormányzati Hivatal
Magyarbólyi Kirendeltsége
7775 Magyarbóly, Vasút u. 15.

Lapáncsa Községi Önkormányzat képviselő-testületének 2025. június 20-án megtartott rendkívüli ülésének jegyzőkönyvéből:

A Képviselő-testület 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta a következő határozatot:

36/2025. (VI.20.) önkormányzati rendelet

Lapáncsa Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása a 2025-2030. időszakra

Lapáncsa Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján az előterjesztés melléklete szerinti formában és tartalommal a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a 2025-2030. időszakra vonatkozóan elfogadja.

Felelős: Képviselő-testület

Határidő: azonnal

Kiadomány hitelezül:

Horváth Szabina
aljegyző